

JAVA-BODE.

NIJWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A^o. 1853.

Zaterdag 26 November.

N°. 94.

Prijs per halfjaar voor Batavia f 12.50
" " " " Java " 15.—
" " " " Buitenbesittingen " 17.50
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven franco.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaterdag van elke week, vóór posttijd.

De prijs der Advertentiën met dertelver herhaling is zestig duiten voor de vijf woorden, behalve het zegel.

Bij deze Courant behoort één BIJVOEGSEL.

Bij Koninklijk besluit van 5 Oct. 1853 n°. 50, is de generaal infanterie, kommandant van het Indisch leger, *Karel Bernard* tot luitenant generaal en kommandant van hetzelfde leger, op de meest eervolle wijze uit Z. M. militaire dienst ontzegen, onder betuiging van Z. M. bijzonderen dank voor de langdurige, gewichtige en trouwe diensten, door hem aan den lande verricht, en zulks onder toekenning van pensioen.
Bij Koninklijk besluit van 5 Oct. 1853 n°. 51, is Z. M. adjutant buitengewone dienst, de generaal majoor titulair bij het Indisch leger, *F. V. A. Ridder de Steurs*, met verlof in Nederland, benoemd tot luitenant generaal en kommandant van hetzelfde leger.
Bij Koninklijk besluit van 6 Oct. 1853 n°. 58, zijn benoemd tot generaal majoor bij het Indisch leger, de generaal majoor titulair *Bakker*, thans tijdelijk belast met de waarneming van het kommandement van dat leger, en de kolonel, civiel en militair gouverneur ter Westkust van Sumatra *J. van Swieten*.

Bij beschikking van Z. E. den minister van koloniën, van 18 Julij 1853, is aan den Oost-Indischen ambtenaar *H. A. F. d'Ostij*, met verlof in Nederland, tot verder herstel zijner gezondheid, alsnog verleend een verlening van verlof voor den tijd van twee maanden.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, niet behoud van aanspraak op pensioen, de opziener van de afdeling Anoeerang (residentie Menado) *W. D. Senot*.

GESTELD:

ter beschikking van den resident der Preanger Regentschappen, de ambtenaar der 3de klasse *P. W. Teding van Berkhout*.

VERLEEND:

een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den bestuurder onderwijzer der hervormde weeshuischool te Samarang *J. O. Boulet*.

Advertentien.

Overeenkomstig de bepaling, voorkomende sub litt. A, van artikel der resolutie van 16 April 1831 (staatsblad n°. 27), zal de karrenpedatiëweg, loopende langs den grooten ooster-heerenweg van Batavia naar Buitenzorg, van den 4den mijlpaal boven Weltevreden tot aan de brug bij Jattie, van den 1 December aanstaande, tot het weder invallen van de oostmonsoon gesloten worden.

Cedurende den tijd deser afsluiting zullen de van boven komende pedatiës, bij den 15den paal de over den slokkan gelegene Gouvernements brug moeten passeren en den weg naar Tjondet inslaan, zoodat de daarop geladene goederen, aldaar in vaartuigen overladen en langs den Tjiliwong naar Weltevreden of Batavia vervoerd kunnen worden.

Op gelijke wijze zullen ook omgekeerd, goederen en producten van Batavia of Weltevreden naar Buitenzorg of omliggende plaatsen vervoerd worden.

Belanghebbenden worden bij deze uitgenoodigd om gebruik te maken van het jaagpad, langs den Tjiliwong van Tjondet tot Paratattan; zullende overigens voor den afvoer van producten van Buitenzorg naar Batavia per pedatië ook nog kunnen worden gebruik gemaakt van de heerenwegen langs de zoogenaamde midden en ooster-wegen, welke steeds open blijven.

De eigenaren echter van de landerijen, gelegen beneden de brug bij Jattie en niet aan de rivier Tjiliwong uitkomende, zullen gedurende bovengenoemde afsluiting, bij uitzondering van den ooster-heeren- en pedatiëweg, mogen gebruik maken tot den afvoer hunner producten; zijnde evenwel hiervan uitgezonderd karren die van Weltevreden komen en bestemd zijn voor plaatsen boven Jattie gelegen.
De Resident van Batavia,
P. VAN REES.

Vendutien.

Op Maandag 28 November, voor het woonhuis van den Hoog-Edelheer kolonel *Schimpf* in het kampement no. 27, door *Vaupel & Co.* wegens vertrek.

Op Dingsdag 29 November, op het Heemraderplein, tegen 2 pCt. vandaalalaris, door *Joh. Pryce & Co.*, van eene partij jattiehouten balken enz.

Op Woensdag 30 November, ten huize van den heer *H. A. Schreuder* op Noordwijk, door *gebr. Roselje & Co.*

Des avonds ten 7 ure, in een der lokalen van de Harmonie, van boeken, muziek, enz., door *H. M. van Dorp*.

Op Donderdag 1 December, in het lokaal van boedelmeesteren, vandaalalaris, paarden enz. en ten elf ure van diverse vastigheden.

Op Vrijdag 2 December, voor het commissiehuis van *Vaupel & Co.*

Vertrekkende Personen.

Mevr. de weduwe *Gosler*. — *W. L. van Geuricks* en echtgenoot.
Mevr. de weduwe *von Starckenborgh Jutting*.

Advertentiën.

Voorspoedig bevallen van eenē DOCHTER, *G. P. Terpstra*, echtgenoot van

H. C. GEUKEN.

SORRABAYA, 12 November 1853. (1129)

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER *M. E. E. Sahertian*, echtgenoot van

J. W. EYSBACH.

TJICAO, 19 November 1853. (1127)

Den 23sten November 1853 is te Batavia aan eene zeer kortstondige, doch hevige ziekte overleden, ons geliefd *Zoontje Frans Philip Eduard*, geboren te Palembang den 17 Junij 1849.

G. E. J. VAN DEN BOSSCHE.

M. A. H. VAN DEN BOSSCHE,

geboren *Kuyp.*

Eenige Kennisgeving. (1131)

VENDUTIE

Op Maandag den 28 November 1853.

Wegens vertrek voor het woonhuis van den Hoog-Edel Gestrengen Heer Kolonel *Schimpf* in het kampement No. 27 door *Vaupel & Co.* van Wagens, als: eene zoo goed als nieuwe Coupé, eene Milord, eene Europeesche Kindertentwagen voor een en twee paarden, zeer deugdzame en goedlopende Makassaarsche Wagenpaarden, eene collectie Bloemen in potten, waaronder dwergplanten, benevens deszelfs Inboedel, bestaande uit Mahoniehouten Banken, Stoelen. Ronde en Ovale Tafels, met Marmeren Bladen, Spiegelkasten, Toilet- en Waschtafels met Marmeren Bladen; Kleerkasten, Boekenkasten, Étageë Kastjes, Buffet en Consoles met Marmeren Bladen; Kroon-, Hang- en Tafellampen, groote Spiegels en Schilderijen, fraai Zilver- en Pleetwerk, Porceleinen Tafel- en Theeserviezen, Kristal- en Glaswerk, en eene expresselijk voor dit klimaat vervaardigde Piano, enz. enz.

Alles op Zondag te vóór den 27sten voor een ieder te bezigtigen. (1117)

Op de Vendutie van Woensdag 30 dezer, voor het woonhuis van Dr. *Schreuder*, zal mede verkocht worden een span Zwarte *Batta*-paarden, pas aangebragt. (1135)

Op den avond van 30 November e.k. zal door den boekverkooper *H. M. van Dorp*, in een der lokalen der Harmonie worden verkocht, eene fraaije verzameling van *Hollandsche Romans en Fransche Litteratuur*, alsmede vele der beste

PARTITIEN en zeer fraaije PIANO-MUZZIK.
De Catalogus is gratis te bekomen. (1122)

VERKOOP VAN EEN HUIS op Noordwijk.

Op eenen nader te bepalen dag in de maand December aanstaande zal in publieke Veiling worden verkocht het Woonhuis en Erve op Noordwijk, laatst bewoond door den heer *J. Schill*. (1134)

Op een nader te bepalen dag zullen de ondergeteekenden op publieke Vendutie verkoopen eenige oude Muutspetiën. (1132)

VOUTE & JACOBSEN.

Visitekaartjes à f 8,— per 100 stuks,
Worden volgens alle Modellen vervaardigd ter Lithographie van *H. M. van Dorp* te Batavia. (1017)

Avec l'autorisation de M. le Résident. Spectacle de Fantasmagorie Amusante, dirigé par *M. A. Potier*, maison *Leroux & Berne* à Noordwijk. Lundi 5 et Mardi 6 Décembre 1853, jours de la *SAINT NICOLAS.*

Grande Séance de FANTASMAGORIE AMUSANTE,

en deux parties séparées.

La séance commencera à huit heures précises du soir. Prix d'entrée, chaque jour: Cavaliers, Dames, Officiers... f 2,— rec. par personne. Enfants..... f 1,—

Messieurs et Mesdames!
En vous offrant un spectacle de *Fantasmagorie*, je n'ai point la prétention de m'afficher comme étant un physicien, Non!

J'ai cherché un moyen d'occuper de temps en temps quelques heures de vos longues soirées et captiver l'attention de vos jeunes enfants par des apparitions amusantes et instructives; voilà quel a été mon but.

Si je parviens à vous satisfaire, ce sera ma plus belle récompense.

Daignez agréer mes très humbles respects, (1107) **Ad. POTIER.**

Ex-Régisseur général du Théâtre.

ETEN

dagelijks verkrijgbaar, van 's morgens tot 's avonds, voor billijke prijzen, op de Groote rivier naast de toko van den Heer *Hughan*. (1128)

OPREGTE

KAJOE POETI OLIE

bij de partij of bij de flesch, bij (1133) **VOUTE & JACOBSEN.**

Bij J. SCHMIDT, Kleedermaker, Rotterdamch Hotel,

zijn de volgende artikelen pas van Parijs ontvangen: Zwart en gekleurd fijn laken, geassortieerd voor rokken en jassen, blaauw laken voor militaire uniform, nieuwmodesche stoffen, satin de laine, zephir en tricots in soorten voor broeken, fantaisie stoffen, merinos en grain de ponde voor paletots, een ruim assortiment vesten van diverse zijde, witte piqué, geborduurd en effen chamois, valenciens geborduurd in diverse kleuren, zwarte geborduurde casimir, alle soorten zijden dassen, witte satijnen en geborduurde batiste cols, Fanny cols zwart en gekleurd, nieuwmodesche Faux cols, glacé handschoenen met garen genaaid, dito van *Daim*, dito witte en zwarte zijden, zwarte hoeden, dito à mécanique (*Gibus*); uniform hoeden met garnituren van fijn goud, uniform degens verguld met *W.*, dubbelde soehede met paarlemoeren gevesten; een groot assortiment knopen voor rokken, paletots, fantaisie jasjes en vesten, agaten en paarlemoeren knopen, dubbelde knopen (*jumelles*) van verschillende soorten enz. enz. (1126)

TE HUUR

Op met 1° Januarij te aanvaarden: Een groot pas gebouwd, zeer aangenaam Huis, hoog van den grond op steenen pilaren en met planken vloer, goed voorzien met een groot aantal kamers voor bedienden, stallijng voor acht paarden, enz.

Goed gelegen op den nieuwen weg achter het Koningsplein, en digt bij Parapattan, te bevragen bij (1120) **GEO. INGRAM.**

EEN NIEUWEJAARS MORGEN. (vervolg).

Wel ongetwijfeld, mijn vriend; als nu smid uw aanloer zou besturen en gij smeden, ge zoudt beide ongelukkig zijn, en de maatschappij zou er bij verliezen; doch wat nu den omgang betreft, daarin geloof ik dat ge een valsch beginsel aanneemt. Mij dunkt dat dat ge de vraag is wie ons bevalt, en beschaving en opvoeding alleen zijn daar, naar mijne weinig kennis, de eenigste vereischten."

Ge zoudt dus willen dat ik maar met iedereen omging, b. v. met dien Verhulst, een jongen die geen cent waard is. Als hij ook niet maar hier komt. Hij is er ongeschaaft genoeg toe."

En waarom zou de jonge Verhulst hier niet komen? Op zijn gedrag is niets aan te merken. Hij staat overal roem bekend en al is hij niet rijk, hij kan...."

Mama," viel Julie smeekende in de rede.
Stel u gerust, mijn kind," riep de moeder glimpende.

Hij kan rijk worden, hernaam de heer Amson spotmend. Wel ja, de loterij, niet waar? Nu, als hij daaruit eerst de honderdduizend getrokken heeft, dan zullen wij nader zien."

Ge zoudt tegen Verhulst en zijne liefde voor onze Julie niets inbrengen als Gustaaf rijk was, niet waar, Amson?"

Wat zotte vraag — na neen; als hij rijk is, laat hij dan hier komen, ik voor mij geef dan mijn accés; ziedaar, zijt ge nu tevreden? Doch Verhulst rijk? hij woont op een klein kamertje in de Warmoesstraat en zijn toilet is ver van het rijk; zelden in zwarten rok, zelfs als hij ons bezoekt. Daarbij heeft hij het mij zelf gezegd dat hij zeer weinig had en meest op beurzen studeerde. — Ja, en zulk een individu ontving ik in mijn salon! Het is indigne! indigne zeg ik u."

Hier werd het discours afgebroken door de komst van den knecht, die met weergalooze deftigheid de laatste voorbereidselen maakte voor de receptie. Mijnheer was weder in het vuur gaan kijken, en moeder en dochter wisselden een' veel beteekenenden blik.

Het was zoo als de gastheer had gezegd: Gustaaf Verhulst was arm. Hij leefde sober en had moeite om fatsoenlijk voor den dag te komen. Meer dan één ding grieft hem. Hij studeerde in de regten, en als hij niet de noodige boeken zich kon verschaffen, vreezend voor den prijs; als hij honderd nietelingen, God betere het, broeders genoemd, de neus voor hem zag optrekken; als hij zijne beurzen ontving en daarbij altoos eene hardheid of ruwe vermaning hoorde, dan werd het hem wel eng om het hart, doch hij zocht en vond verstroojing in zijn' arbeid: wel werd de wang bleeker, de hand magerder, de rug meer gebogen; doch hij sloofde nacht en dag. Dadelijk was hij reë als hij

iets konde verdienen om daarvoor boeken te koopen, en al werd het ligchaam slecht bezorgd, de geest was rijk begaafd en veredeld. Zoodra hij echter Julie Amson eenige keeren had gezien, en gelegenheid gevonden haar te spreken, was hij door haar schoonheid betooverd geweest. Eene jonge schoone dame uit de haute volée die niet trotsch is, die een arme vriendelijk toespreekt, dat was hem iets vreemds. Hij liet geene gelegenheid voorbij gaan haar te zien en te spreken, en hij merkte dat achter dat eenvoudig zedig voorkomen, een edele ziel verborgen was, een gezond verstand, een fijn gevoel. Wat hij bij de dochter vond, vond hij ook bij de moeder; en toen eens het gewaagde woord over zijne lippen was, en Julie niets gezegd en één blik toch genoeg gesproken had, toen vonden zij in mevrouw Amson eene getrouwe bondgenootte. Want welke de gevoelens van papa waren, blijkt ons uit het afgeluisterd gesprek.

Doch keeren wij tot onze receptie weder. Het sloeg 11, 12. 1 ure. Wel had de zware schel zoo als men dat noemt 'niet stil gestaan,' doch het was alles veel geluk en zegen dat niet verder kwam dan de voordeur: nu naderden de wenschen, die den drempel der huisdeur, ja wat zeg ik, dien der zijkamer zouden overschrijden. Wenschte ge dat ik ze u allen herhale, de buigingen beschrijf, en ze naschrijf die koude wenschen gekomen uit een koud hart? Roept uw geheugen

Toko Rijswijk.

Ontvangen per de laatst aangekomenen Schepen:

Grasboter, merk van Rossem & van Oordt, nieuwe haring, rolpens in stopflesschen, hammen, zoeten, kaas, gerookte ossenhaasjes, ossentongen en sancijzen de Bologne in reuzel, snajovis, een ruim assortiment groenten en vleesch in blik van Alb. Thijm en Nieuwenhuis, gedroogde tuinboontjes met kruid enz. Verder: banket, janhagel, Utr. theerandjes, suikerwerk, diverse soorten koek, st. ric. gebak in trommeltjes, Haagsche beschuitjes, pepermunt, Boerhavensche en dominésklontjes, Anijs-suiker, vanille chocolaat, poederchocolaat, chocolaadjes, pistaches, likeuramandelen en likeurfruit, dessertbons, trosrozijnen, tafel amandelen, vermicelli, macaroni enz.

(1108) VAUPEL & Co.

PAS AANGEBRAGT:

Soerabayasche Aardappelen,
Makassaarsche Roode Vischjes,
Makassar Olie, bij

(1113) I. F. TENTEE.

TE KOOP

Het Huis op den weg naar Tanah-Abang, thans bewoond door den Heer W. D. van Berckel. Te bevragen bij

F. H. TIEDEMAN.

BATAVIA, 26 November 1853. (1130)

TE HUUR

om dadelijk te aanvaarden, het huis in gang Scott, laatst bewoond door den heer von Borneman; te bevragen bij

(1121) W. VAN OMMEREN.

TE HUUR

Een Huis te Petodjo (Gang Chaulan) bij

(1115) E. WIJSS.

Wissels op Londen.

bij (927) MORGAN, MELBOURN & Co.

Wissels op Nederland.

bij (921) B. SANIER, SUERMONDT & Co.

Wissels op Nederland

bij (878) DE WEERDT, RUYL & Co.

Ontvangen door van Haren Noman & Kolff te Batavia.

Zschokke, Uren aan de Godsdienst gewijd, door Bolle, 5 deelen. 4 Druk-Rijkgebonden. f 40:—
Zschokke, Uw huisboek gebonden. 9:—
De wonderen van de Tafeldans en de klopgeesten; met geleende en oorspronkelijke platen. . 2:—
Dansende tafels, met oorspronkelijke platen. . 2:—
Utrechts album, in fijne platen. 7:—
Als ook eenige exemplaren der beste en laatste uitgekomen romans van Dumas, in de Hollandsche taal, tegen Minder Prijs dan bij den uitgever te weten:
Dumas de Graaf de Monte Christo, 6 deelen . . f 18:—
• de twee Diana's 5 deelen 12:—
• Duitzend en een Spookverschijning 5 dn. . 12:—
• de Gravin de Monsoreau 4 deelen. 10:—
• de Zwarte tulp. 3:—
• Pauline. 3:—
• Olympia van Cleef, 5 deelen. 10:—
• God beschikt. 5 deelen. 12:—
• Gedenkschriften van een Geneesheer
Ange Pito 4 deelen 10:—
• Reinhart de Onnozelen 2 deelen. 6:—
• Burggraaf van Braxelone 12 deelen 24:—
Ten slotte eene kenrige verzameling Holl. romans van de voornaamste schrijvers, alle tegen den Europeeschen Prijs, zoo lang de voorraad strekt. (1125)

ONTVANGEN.

De Staatsbladen 1852 (Noman editie) en zijn te bekomen à f 2.— franco per post, bij

(1123) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

H. M. VAN DORP,

Boekhandelaar te Batavia,

heeft ontvangen:
Banka, Malakka en Billiton. Verlagen van Dr. J. H. Croocrewit, Hs. in 1849 en 1850. Prijs f 1,90
Kitab Toehpah, Javaansch-Mohammedaansch wetboek, uitgegeven door Mr. S. Keijser. f 4,—
Beide werken uitgegeven door het Koninklijk instituut voor de taal- en volkenkunde van Nederlandsch-Indie, worden aan de leden van genoemd genootschap op Java tegen den genoteerden prijs afgeleverd. (1112)

Tegen zestig duiten de volume,

De nieuwst uitgekomen Fransche Romans, te bekomen bij

(1124) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Het vertrek van het stoomschip Padang naar Samarang en Soerabaya is wegens het late arrivement der verwacht wordende landmail alsnu voor vast bepaald op Donderdag den 24 dezer des morgens ten 8 ure.

de Agenten.

(1116) B. KOPERSMIT & Co.

VRACHT en PASSAGE

naar Samarang per Nederlandsch-Indische bark Nagalaut, kapitein J. Wintel, om spoedig te vertrekken.

Adres (1114) JOHN PRYCE & Co.

Voor passage naar Nederland, om in den loop der maand December van Batavia te vertrekken, wordt aangeboden met het Ned. schip Aldebaran, kapitein B. G. Meyboom, bijzonder goed ingerigt voor passagiers en voorzien van eenen geëxamineerden scheepsdoctor.

Nadere informatie te bekomen bij den gezagvoerder, en de agenten (1110) TIEDEMAN & VAN DER BURG.

Wordt nog gelegenheid voor enkele passagiers aangeboden met het Nederl. fregatschip Prins Frederik der Nederlanden, kapitein P. Huidekoper, voorzien van perfecte inrigtingen voor passagiers en eenen geëxamineerden scheepsdoctor, zullende in den loop der maand December van Batavia vertrekken.

Nadere informatie te bekomen bij de agenten (1111) TIEDEMAN & VAN DER BURG.

Passage naar Nederland met het snelzeilend bijzonder goed ingerigt fregatschip Bernhard Hertog van Saksen Weimar, kapitein P. H. Hazewinkel, voorzien van een geëxamineerd doctor zullende in het laatst van de volgende maand van den Oosthoek door Straat-Balie vertrekken.

Adres te Soerabaya bij den gezagvoerder, en de heeren Fraser Eaton & Co. en alhier bij (1118) B. KOPERSMIT & Co. BATAVIA, 21 November 1853.

Passage naar Nederland wordt aangeboden met het snelzeilend voor passagiers uitmuntend ingerigt schip Jeannette, kapitein Visser, om tegen het midden van de volgende maand van hier te vertrekken.

Adres bij den gezagvoerder in het Java-Hôtel, en bij de agenten. (1119) B. KOPERSMIT & Co. 21 November 1853.

BATAVIASCH TENTOONSTELLING.

Het gebouw dezer onderneming wordt voortdurend nog druk bezocht. Het cijfer der bezoekers beliep van den 10 October, den dag der opening tot en met den 25 November:

Dames, heeren en kinderen	5,002
Militairen, vrouwen en kinderen	3,714
Chinezen en Inlanders, vrouwen en kinderen.	12,654

Totaal 21,370

Naar wij vernemen zal de sluiting der Tentoonstelling plaats hebben op Zondag den 11 December aanstaande.

BATAVIA.

Op den 25sten dezer is Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal benevens Mevrouw Duymaer van Twist en gevolg in den ochtend van Buitenzorg te Batavia aangekomen.

In den nacht van den 23sten November kwam ter reede alhier aan het stoomschip Java, kapitein Ballen, medebrengende de laatste tijdingen uit Europa, loopende

tot en met den 7den October 1853. Die tijdingen zijn zeer belangrijk, vooral wat de Oostersche kwestie aangaat, zoo als uit deze Courant blijken zal. Ook is de vaderland door groote rampen geteisterd geworden, en wier mededeeling wij een groot gedeelte van dit nummer hebben toegewijd, als te wel de belangstelling velen onzer lezers in den grond hunner geboorte kennde.

Naar wij uit goede bron vernemen, hebben in afgelopen week tien Inlandsche vrouwen een zeer vandoend examen, zoo practisch als theoretisch, in verloskunde afgelegd.

Men meldt ons van Buitenzorg, dd. 22 November Heden middag, ongeveer ten half vier ure, zijn hier ligte schokken van aardbeving gevoeld.

Vrijdag j.l., ten vier ure in den namiddag, heereene zware windhoos groote verwoestingen aangerigt de landen Dermaga en Tjomas. Een groot aantal boomen en huizen zijn omvergewaaid. Ook het land Keripan werd, in de afgelopen week, door hevige windden bezocht; geheele bamboestruiken zijn als gras overgeworpen en de Westmoesong doet zich gedurende de laatste dagen, in deze afdeeling met kracht gevoelen.

In ons nummer van den 26den November deelde wij bereids eenige uit den Molukschen Archipel ontvangene tijdingen mede. Wij kunnen daar nog bijvoegen dat te Banda en Ternate ligte schokken van aardbeving zijn waargenomen. Het zeeroovershoofd Laba was in een aantal volgelingen in onderwerping gekomen. Batjan was den 17den Augustus, ten gevolge van een door den storm opgedreven zee, de negorij Laboe onder water gezet.

Den 22sten September is te Tidore de echtgenote van Z. H. de Sultan overleden.

Men meldt van Soerabaya: Na eene langdurige droogte, brak, op den avond den 18den dezer, een hevig onweder over deze stad. De tweede bliksemstraal sloeg in het pakhuis van der kooplieden alhier en verbrijzelde den muur, vensters, kozijnen en deur. Gelukkig evenwel heeft ongeval geen brand veroorzaakt.

Men leest in de Javasehe Courant van heden: Voor eenigen tijd had te Sambas het navolgende geval plaats:

Mohamad Tsaleh, een man van Broenai, had op kerendag veel met het spel, waaraan hij zeer verslaafd was, verloren, en kwam wrevelig en misnoegd te huis. Hij deelde zijne vrouw zijn ongeluk mede, waarop de hem verwijtingen over zijne onregelde levenswijze deed. „Ik moet geld hebben,” zeide Mohamad Tsaleh, nam eene kris om een door zijne vrouw gegeven ring, die echter nog niet geheel voltooid was, van weefgetouw af te snijden en te verpanden; zijne vrouw wilde hem dit beletten, waarop hij haar een schop gaf. De zuster harer moeder, die in huis was, ving hem in hare armen op, en wilde haar voor verdere misdadelingen beschermen. Mohamad Tsaleh werd daardoor woedend en bragt, met de kris die hij in de hand had, eerst aan zijne vrouw eenige wonden, en daarop aan hare moei een steek in den rug toe, waaraan zij dadelijk overleed.

De gezonde vrouw van Mohamad Tsaleh sprong op den trap af; zij werd door hem vervolgd, doch hij kon haar niet inhalen.

Naar huis terugkerende, vond hij eene oude vrouw op den trap zitten, die hij een steek in het hoofd toebrengt, ten gevolge waarvan zij eenige minuten later overleed.

Nu laadde hij een geweer en begon uit zijn huis te schieten; het eerst werd zijn zwager, zekere Baeroedien, in den buik getroffen, waarop hij kort daaroverleed.

Daarna kregen de Pangerans Pakoe en Ratoe Moeligitte wonden met hagel; een man in eene sampan op de rivier, kreeg eenen kogel in het voorhoofd, de het schot werd eenigermate door den hoofddoek gebroken, zoodat zijn leven behouden bleef.

Nu werd op Mohamad Tsaleh geschoten, doch zijn geweer was gesloten, en alles was donker (het was nacht). Slechts kon men van tijd tot tijd zien van waar Mohamad Tsaleh schoot, en daarheen werd het geweer gericht.

Toen men bemerkte dat hij niet meer schoot en al in huis stil was, brak men de deur open, en vond den moordenaar dood op den grond liggen.

Hij was door eenen kogel in het voorhoofd getroffen. Twee policiedienaren en een volgeling van den sultan Moeda, hebben zich bij die gelegenheid gunst onderscheiden.

Men leest in het Soerabayasche Nieuws- en vertentio-Blad van 19 November No. 46:

In den namiddag van Woensdag den 16den de omstreeks half vier ure is in de kampong Pedjendol alhier hevige brand ontstaan, die verder oversloeg de kampongs Ampel en Sawahan, door spoedig aangebragte hulp is men den brand meester geworden,

slechts te hulp, herdenkt zoo menigen middag op 1° Januarij, en ge zult een juist tafereel hebben. Twee dochters van mevrouw A. die nog een paar dagen geleden op de thee bij mevrouw Amson waren geweest, bragten hare hartelijke wenschen voor het welzijn der familie, zeker omdat er anders geene soireetjes meer zouden zijn. Drie heeren van de club van mijnheer bragten hem en mevrouw hunne betuygingen van vriendschap, omdat ze wisten dat Amson hun veel kwaad of goed konde doen; vier kindertjes van de bureu, azende op de biscuits en de chocolade; de doctor des huizes, vermoed en verlangende naar een glas maderia, die hij nergens zoo goed kreeg als bij den heer Amson: de bedienden van het kantoor, om van anderen te zwijgen, die natuurlijk liever in de restauratie waren gegaan, doch bij wien deze visite een hypotheek was op hun salaris — eene soort van interest. Kortom, het stroomde van hartelijke wenschen!

De gastheer hield zich met de leden van de club op die hij in de sociëit nooit aanzag, daar hij er daarvoor namere kende; doch die hij hier, faute de mieux, wist zich genomen had, om hen te onderhouden over de fondsen, de cellulaire opsluiting, de ministeriële verantwoordelijkheid, de suiker, en den liberalen geest in onze kerk. Mevrouw Amson was, als altijd, allerliefst. Zij nam de honneurs zoo vrij en aanvallig waar, wist zoo met elk het juiste gesprek aan te knopen, dat

velen dachten dat voor haar de wenschen toch wel gemeend moesten zijn. De dames werden over de soirées, de comédie, de romans, het toilet onderhouden; de dochter over de ziekten; de kinderen over het gebak en of ze mooie cadeaux hadden gekregen; de drukten van het kantoor was het discours met de bedienden, en moeder en dochter waren zoo voorkomend jegens hen op nieuwjaarsdag, als wilden ze daarmede voor het geheele jaar een contrepoids geven aan de stijfheid en hoogheid van hunnen patroon. Eindelijk, de gasten onderling sprekende over het weder, hoevele visites zij reeds hadden gemaakt en hoevele koppen chocolade verzvolgen, het aanhondend schellen en aandienen, de complimenten bij het komen en gaan, dit alles was zeer geschikt om voor den aanvang van het jaar genoeg leven te hebben gehoord voor de 364 dagen die zouden volgen.

Het was reeds half drie en — Julie, die ietwat ongeduldig werd, zag eindelijk kleurende een jongeling de hooge stoep opvliegen en aanschellen. Na korte poos werd de heer Verhulst aangediend. Hij trad bescheiden doch vrijmoedig de kamer binnen, wisselde vooraf een blik van verstandhouding met mevrouw en Julie en trad naar een gastheer die koel boog en zijne handen op zijn rug zamensloeg, toevallig juist toen Gustaaf de zijne cordiaal naar voren stak. De nieuwgekomen heer werd ietwat boos, doch licht buigende, ging hij naar mevrouw die hem hare hand reeds toestak als om de

fout haars echtgenoots reeds goed te maken. Mevrouw riep Verhulst, terwijl hij bloosde van zaligheid, „vrouw, mogt dit jaar ons allen gelukkig zijn, en ook juffrouw,” zich tot Julie keerende, „ook u Want neer iemand's Hemels zegen verdient dan zijn het vrouw Amson en hare dochter.” Mijnheer vond het vrij lomp dat men meende dat hij dan 's Hemels niet verdiende, doch zweeg en verdroeg. Gustaaf bij toeval een stoel bij Julie aangeboden, en ho niemand onbekend was met de armoede van Verhulst, zoo waren de aristocraten toch bescheiden. Dat van Gustaaf ook een invloed — ook een aristocratie die van het gezond versrand. Gepast, maar past was het wat hij zeide, en als hij een onderwerp roerde dat hem begeesterde, dan kon hij zijne zwakkrullen wegstrijken, zijn oog doen tintelen, en sprak dat men den Improvisator van Andersen vóór zich wilde te zien.

Al weer een nieuwe gast, Het is de heer Johanna, oud 32 jaren, chef van een groot handelshuis, rijk, en dientengevolge groter vriend van den heer Amson. Wat opschik, alle kleuren! — Wat eene prouwe goud geen gebrek. — Wat een gezigt! het type van domheid zou Lavater het hebben genoemd. — De neef scheen alles aan den physieken bouw van den heer. Haber ten koste te hebben geleed, want hij was ware Hercules, en daardoor zijn geest te hebben

de eene andere kampong aan te tasten; de schade aanzienlijk in het geheel zijn verbrand 18 steenen huizen, 9 planken huizen met pannen gedekt en 105 boezen huizen, de schade aan verbrande huizen nu geschat op f 23,899:—
verbrande goederen..... 15,621:—

Totaal f 39,520:—

DE OOSTERSTE KWESTIE

in hebben bereids vroeger gemeld, dat Rusland de Turkische wijzigingen van de hand heeft genomen, dat te Konstantinopel eene gevaarlijke gisting hersche en dat de Porte hare krijgstoerusting met voortzette. Uit latere berichten is gebleken, dat Ulemas, op aanstoking van de oorlogspartij, daags het Beiramfeest stappen bij den sultan gedaan hebben om hem tot eene oorlogsverklaring aan Rusland te bewegen, doch gelukkig door den scheik *Ul Islam* die hunne oproerige pogingen zijn teruggebracht, zoodat de Mahomedaansche feest, waarvoor de Christelijke bevoegdheid zeer beducht was, rustig is afgeloopen. Intusschen heeft deze gebeurtenis tot gevolg gehad, dat de vloten der vreemde mogendheden eenige gewapende vregatten uit de baai van Besica hebben ontboden, de Christenen tijdens de Beiramfeesten te beschermen en dat zij wellicht aanleiding zal geven tot de verrijning der geheele gecombineerde vloot in de wateren van Konstantinopel. Het algemeen gevoelen is, dat het menloopen van deze schepen, waardoor nu ook van zijde der mogendheden de bestaande tractaten zijn geschonden, minstens ten gevolge zal hebben, dat de winter den winter in de vorstendommen zullen doorgaan en de vloot in de haven van Konstantinopel, zoo van weerskanten de lente af te wachten.

De laatste berichten uit Konstantinopel zijn van 19 en 20 September. Men was op laatstgenoemden datum van verwerving der wijzigingen onderrigt en betwijfelde of de Porte verder wel een duim breed zou toegevoegde ook meende men te weten, dat de partij van den sultan en van den vrede zich in den Divan vereenigd hadden; om den sultan in dit voornemen te versterken te ondersteunen. De krijgstoerusting werd dan nog met denzelfden ijver voortgezet.

De grootste reden tot bezorgdheid op dit oogenblik daarin, dat oogenschijnlijk de goede verstandhouding tusschen Engeland en Frankrijk aan de eene, en Pruisen en Pruisen aan de andere zijde, in de Levenskwestie niet meer is zoo als vroeger. Vooreerst is de Engelse gezant in de conferentie te Weenen verklaard, dat zijn gouvernement de Porte wel geen ondersteuning zou toezeggen, ingeval zij mogt blijven hangen om de Weener nota onvoorwaardelijk aan te nemen, maar bij haar ook niet op deze aanneming dacht te dringen, geheel tegen de denkwijze van den Oostenrijkschen gevolmagtigde, die in die onvoorwaardelijke aanneming alleen het middel zag, om eene botsing tusschen beide partijen te voorkomen. Daarbij schijnt uit taal van de *Times*, die geacht wordt tegenwoordig te dringen, te blijken, dat Engeland en Frankrijk sloten hebben eene stellige verklaring van Rusland te geven en, zoo het antwoord onvoldoende mogt uitvalten tot krachtigere maatregelen de toevlucht te nemen. Het is voor een paar dagen een aanzienlijk Engelsch veld uit Cork, deels naar de Middell. Zee, deels, zoo men zegt, naar de Oostzee gezeld. De Oostenrijksche bladen daarentegen beweren, dat te Olmutz, waar de keizer van Rusland eenige dagen met den jeugdigen keizer van Oostenrijk en den prins van Pruisen in het kamp doorgebracht heeft, gunstige besluiten ten opzichte der Porte genomen zijn, hoewel niet juist blijkt te zijn, en ook door sommige dagbladen de aanmerking wordt gemaakt, dat en de Fransche gezant bij de Weener conferentiën daar niet tegenwoordig was en de Fransche alleen als generaal, en niet als vertegenwoordiger van zijn kabinet. Er heerscht dus te dien opzichte een groote onzekerheid, zoo als in het algemeen in alles wat deze kwestie aangaat.

Ten slotte moet nog gemeld worden, dat de keizer van Rusland, na Olmutz verlaten te hebben, naar Warschau is op reis gegaan en dat ook de keizer van Oostenrijk en de koning van Pruisen zich op het onverwacht derwaarts hebben begeven.

De extra *Singapore Free Press* van 19 November behelst het volgende:

De laatst ontvangen berichten deelen mede, dat de oorlog tusschen Turkye en Rusland verklaard is. De vereenigde vloten zijn naar Konstantinopel vertrokken en de kanaalvloot heeft den last ontvangen naar de Middellandsche Zee te vertrekken. Frankrijk houdt zich vast, hoevele pogingen Rusland ook aanwendt om hetzelfde de zijde van Turkye te doen verlaten.

Men zegt, dat 30,000 man Fransche troepen zonder uitsstel naar Konstantinopel zullen worden ingezonden.

De *Straits Times* extra van 19 November deelt mede, dat in eene algemeene raadsvergadering besloten

is aan Rusland den oorlog te verklaren. Dit besluit werd door al de ministers, visiers, ulemas, militaire hoofden en andere hooge beambten van het rijk genomen en nadat de Sheik-al-Islam er zijne goedkeuring aan gegeven had, werd daarvan proces verbaal door al de ministers ondertekend, opgemaakt en den Sultan aangeboden, die zijne bekrachtiging daaraan door den Hatti-Scherif verleend heeft.

Ten gevolge hiervan werd er een brief aan den hoofd-bevelhebber der Russische troepen geschreven met sommatie, om Moldavië en Wallachije te ontruimen en te gelijker tijd een order aan Omar Pacha gezonden, om, indien binnen 15 dagen, die ontruiming niet plaats vond de vijandelijkheden te beginnen; de noodige instructies hieromtrent werden ook aan de andere legerhoofden afgezonden.

— Te Londen en in andere steden zijn verscheidene openbare bijeenkomsten, met het doel om den Turken hulp te verleenen, gehouden.

— De keizers van Rusland en Oostenrijk en de koning van Pruisen hebben te Warschau eene conferentie gehouden.

— Bombaysche papieren deelen berichten van latedagteekening uit Perzie mede, waaruit blijkt, dat de vorst van dit land op het punt staat van *Teheran* naar de vallei van *Sooltania* — waar bereids een sterk leger verzameld is — op te trekken met het doel tegen de Turken te oorloggen. Het voorwendsel tot dien togt is de weigering der Porte om aan den Persischen ambassadeur te *Constantinopel* te vergunnen zijne vlag te hijschen. Men houdt het er voor dat Rusland de aanstoker van dit alles is, ten einde tusschen de Mahomedaansche bevolking verdeeldheid te zaaijen, door de twee groote secten van den *Islam* aan het plukhouden te brengen; deze verdenking omtrent Rusland wordt te meer versterkt door de omstandigheid, dat, bij het tractaat tusschen Rusland en Perzie in 1838 gesloten, eene bijzondere bepaling deze laatste Mogendheid verbiedt om eenige magt in de vallei van *Sooltania*, nabij de Russische grenzen gelegen, te verzamelen, alvorens daartoe de vergunning van Rusland te hebben erlangd.

NEDERLAND.

De adressen van antwoord waren in beide Kamers bijna geheel weerklink der troonrede. In de Eerste Kamer werden daarover geene discussiën gevoerd; in de Tweede Kamer was de beraadslaging zeer kalm.

— *Rotterdam*, 5 October. Sedert de laatst medegedeelde tijdingen is de cholera in onze stad aanmerkelijk afgenomen.

De algemeene liefdadigheid heeft zich ook thans bijzonder gekwet en aanzienlijke sommen, waarvan het bedrag nog niet met juistheid kan opgegeven worden, zijn vrijwillig in handen eener speciale commissie, waarvan wij reeds in ons vorig bericht melding maakten, gestort, die zich beijvert, om overal waar behoefte bestaat, daarin dadelijk te voorzien. De uitdeeling van vleeschsoep is dan ook reeds begonnen.

Te Dordrecht heeft men met den meesten spoed goede maatregelen genomen. De raad der stad besloot de Rumpfordsche soepcommissie uit te noodigen om, vóór dat de winteruitdeelingen begonnen, hetgeen in het begin van December plaats heeft, eene poging te doen, om door *trijwellige bijdragen* nu reeds in de behoeften der armen te voorzien. Die poging is door de meer gegoeden op waren prijs gesteld, en binnen drie dagen was de aanzienlijke som van meer dan f 8500 bijeengebracht, waarvoor nu aan meer dan 4000 behoeftigen, gedurende 2 maanden, viermalen 's weeks eene krachtige vleeschrijst-soep wordt uitgedeeld.

Deze spoedige hulp van het bestuur en der weldadige ingezetenen, alsmede den ijver der commissie, die binnen zoo weinige dagen alles zoo regelde, dat op Maandag den 26sten September, reeds de eerste uitdeeling plaats had, verdient allen lof, en te hopen is het, dat de betere voeding der mindere klasse dier stad moge medewerken tot stuiting of matiging eener ziekte, die daar nog maar enkele slagtoffers heeft gemaakt.

Te Amsterdam is de cholera toegekomen. Het eerste geval is den 7den September voorgekomen, de verdere gevallen bepaalden zich tot den 17den, tot eenige weinige; van 7—20 Sept. zijn in het geheel 52 gevallen aangegeven. Verder van 20—21 Sept. 42 gevallen; van 21—22 Sept. 28 gevallen; van 22—23 Sept. 25 gevallen. Van 30 Sept. tot 3 Oct. zijn 107 lijdens aangegeven, waarvan 74 overleden.

Het Cholera-hospitaal, Prinsengracht bij de Leidsche straat, is der 18den September in gebruik gekomen.

De heeren Drs. *Brevet* en van *Deventer* zijn als geneesheeren daarin aangesteld.

Geene lijken van aan cholera overleden zullen in de kerken op of de kerkhoven binnen de stad mogen worden begraven; alvorens een lijk daar te begraven, moet uit een declaratoir van den geneesheer des overledenen blijken, dat deze niet aan de cholera is gestorven, en dat declaratoir moet door den voorzitter der plaatselijke geneeskundige commissie worden gevisceerd.

In een paar rondom Amsterdam gelegene dorpen zijn

ook eenige doodelijke gevallen voorgekomen.

Te Schiedam zijn tot 30 September 141 personen aangetast, waarvan 98 gestorven en 23 hersteld zijn, zoodat 20 in behandeling zijn gebleven. De soepbedeeling, die gewoonlijk in het laatst van December aanvangt, is te Schiedam insgelijks den 3den October begonnen.

De ongeregelde en vaak onduidelijke opgaven, zoo van deze als andere plaatsen, maken een juist overzicht onmogelijk.

Te Delfshaven is voor ongeveer drie weken het eerste doodelijke cholera-geval voorgekomen; thans zijn er ruim een twintigtal personen binnen die gemeente aan gemelde ziekte overleden. Het stedelijk bestuur heeft zich al spoedig beijverd om eene doelmatige zaal tot verpleging van behoeftige lijdens in gereedheid te brengen, doch daarvan is tot heden geen gebruik gemaakt.

Te Gouda is de cholera in de laatste dagen zeer verminderd. In het geheel zijn daar door de ziekte aangetast 86 personen; waarvan 43 zijn overleden; 8 hersteld en 35 nog in behandeling bleven.

Te Vlijmen, Rijswijk (Noordbrabant) en omstreken, hebben cholera-gevallen plaats gehad. De aanvallen waren hevige en de lijdens bezweken na weinige uren.

Ook te Zwartsluis (Overijssel) is de cholera uitgebroken.

De ziekte heeft zich overigens door bijna geheel Zuid-Noord-Holland en een klein gedeelte van Noord-Brabant verspreid.

In de overige provincien zijn nog geene cholera-gevallen voorgekomen. Intusschen worden overal, in verhouding tot de plaatselijke gesteldheid, voorzorgsmaatregelen genomen, Zoo zullen er bij voorb. te Tiel, Amersfoort, Groningen en in een groot getal andere plaatsen geene nakermissen gehouden worden. Te Groningen geeft dit besluit van den raad tot moeilijkheden aanleiding, dewijl de kennisgeving daarvan te kort vóór den kermistijd was uitgevaardigd, zoo waren reeds eenige tenten en kramen van elders daar aangekomen en vele nog onderweg. De eigenaars van die tenten vorderen van de stad schadevergoeding en zijn, zoo men wil, voornemens, indien aan hunne eischen niet wordt voldaan, de stad in regten daartoe te noodzaken.

— Op Zondag den 25sten September verhoef zich tegen den avond een W. N. Westen storm, die den geheelen nacht en gedeeltelijk den daarop gevolgden dag bleef voortduren en die een zoodanig hoog en vloed te weeg bracht, dat voor het grootste gedeelte de aan de zee en hoofdrijvieren gelegen plaatsen van ons land overstromd werden.

Als wij de pen opvatten om onze Indische lezers verslag te geven van de verwoestingen, door dezen storm en den ontzettenden watervloed, die ten deele onder onze oogen plaats greep, te weeg gebracht, dan gevoelen wij dat onze krachten op verre na niet toereiken, om daarvan zelfs maar een onvolkomen denkbeeld te geven.

Te Rotterdam was den 26sten, des morgens ten ongeveer 9 ure, het water zoo hoog gestegen, als sedert den bekenden vloed van 1825 niet heeft plaats gehad. Geheel de buitenstad stond 3 à 4 voet onder water, zoodat de communicatie was gestreind en men met schuiften over de Grootte Markt en langs de havens voer.

Wij zullen ons niet ophouden bij het vreemde voorkomen dat onze stad opleverde, noch bij de vaak belagelijike of droevige toestanden, waartoe het varen met bootjes in stegen en straten aanleiding gaf.

Het danwerk om de aan de westzijde der stad nieuw aangelegd wordende havens, verkeerde in groot gevaar; om ongelukken voor te komen, heeft men hetzelfde willen doorsteken, doch middelerwijl baande het water zich met geweld een weg en bragt aan de bijna voltooide werken groote schade te weeg.

De Muizenpolder, in onze onmiddelijke nabijheid, werd door het kisten van den dijk behouden.

In het Zalmgat zijn de schepen met zoo veel geweld losgeslagen, dat de paleu, waaraan zij bevestigd waren, uit den grond werden gerukt.

Ten 1 ure 's namiddags begon het water slechts uiterst langzaam te vallen en eerst ten 4 ure was de communicatie in de hoofdstraten en langs de havens als hersteld te beschouwen. In de stegen en lager gelegen gedeelten, had men tot in den nacht met eene massa water te kampen, terwijl men schier huis aan huis bezig was met pompen en arbeiden, om de onderhuizen en kelders er van te ontlasten.

Op verschillende plaatsen waren door de werking van het water groote putten in de straten ontstaan en zelfs gedeelten van pothuizen weggeslagen.

De nadeelen en rampen van allerlei aard, door dezen vloed zoo wel hier als elders, veroorzaakt, zijn niet wel te beschrijven, evenmin als hetgeen door het water bedorven, weggedreven of onbruikbaar geworden is, kan opgesomd worden; groote schade is o. a. geleden aan de goederen, die hier ter lading gereed lagen aan de beurtschepen en daarbij vooral aan koffij, meekrap en gnao.

Ook de huizen hadden hier en daar door den wind geleden en was o. a. van de R. K. kerk in den Hout-

Hij was echter wijs genoeg om een loge in de Franse opera te hebben, hoewel hij geen woord fransch sprak (*), zijn knecht en onderhoorigen af te jakkeren, de beurs te koop, hoewel zijn eerste bediende het hem niet wist te vertellen, en zijn balans op te schrijven d. i. ieder jaar te zien dat hij een batig saldo behield, dat hem in staat stelde zoo mooi eene koets te hebben, dat hem in staat stelde te houden, als er nu voor de zulk een stel paarden te wachten. De heer Haber was op hem stonden te wachten. De heer Haber was altoos geweest wat hij nu was. Hij was op een koop in Hessen-Kassel geboren en had den lumineusen gelyk gehad wat traan, roggebrood, spek en eene zeissen koop, waarmede hij aan de Oudebrugsteeg in blaanden welstand op Hollands grond voet aan wal zette. Hij gelukte hem knecht te worden bij een rijk heer, die hem gunst door allerlei kruiperijen te winnen, en eindelijk tot klerk gepromoveerd te worden. Nu was er een heere die het kuipen geen gebrek. Men huichelde ijver, men versterkte de confraters, en het besluit was dat de grasmaaijer eerst bediende en mijnheer de heer; toen chef en Wel Edel Heer, en toen hij door de heer leenen à 20 à 30 pCt. zeer rijk was geworden, Wel Ed. Geboren Heer Haber. Amson, altoos knielen-

de voor den Mammon, vergat al het onaangename van den vriend om zijn geld. Zijn trotschheid, domheid, lomphheid en knevelarij werden hem onder gouden galonnen, de schitterendste deugden. Hij werd de vriend des huizes en gaf eindelijk aan zijn vriend te kennen, hoe vurig hij diens dochter beminde en wenschte haar tot mevrouw Haber te promoveeren — welligt dat hij in Hessen ook nog zijn adel konde opsporen! Zelf was Haber zeer met dit huwelijik ingenomen, het zou hem als het ware naturaliseren en hij van papa zeker een voordeeligen bruidschat mede krijgen. Amson had hem daar zijne vele visites, ook nu het Nieuwejaarsbezoek van den Wel Ed. Geboren Heer Johann Haber.

Amson stak hem reeds van verre zijne hand toe met de woorden: „wel, dat vind ik lief van u, aan ons denken. Geluk met het nieuwe jaar, mijn vriend. Alles goeds, alles goeds.”

„Ick wunsch oue auch alles gutes, mein freund!” riep de basstem van Haber, „en die freule auch, und frau mama.”

„Ick dank, mijnheer,” zeide mevrouw Amson koel. Julie maakte een stijve buiging, stijver dan men gedacht zou hebben dat zij het doen kon.

„Kom, neem plaats mijn vriend, ge zult wel koud zijn. Jan, een stoel voor mijnheer bij den haard.”

„Dank oue, dank oue. Neen, ick bin niet kalt. Ick

hep een koete jas, und ein warmen wagen. Wie is thie mann daar, von Amsen, wer ist das?”

Bij deze woorden wees hij op Verhulst, doch zonder zijn basstem één octaaf lager te stemmen.

„Och mijn vriend, dat is de heer Verhulst, student in de regten.”

„Ick meende, mijnheer, dat ik het genoeg had gehad u reeds gepresenteerd te zijn, en u hier ten huize van den heer Amson wel reeds honderd maal ontmoet te hebben,” zeide Gustaaf, die mooi boos was.

„Och kot ja, das ist wel möglich. Ick hep zooviel an mein kopf, das ick solck ein jung gar verketen war. Ick hep ook niets tot oue gesproken, glaub ich, ick spreek mit den herr von Amsen.”

„Het kan zijn, mijn heer, dat ge u niet de moeite neemt u mijner te herinneren. Ick geloof dit zeer gaarne. Was uw statuur niet zoo groot, ik had mij u ook niet te binnen gebracht; doch in ieder geval duidt het weinig savoir vivre aan en politesse, om een gast van uw gastheer te beledigen; mijnheer Haber.”

(Wordt vervolgd.)

*) Men weet, fransche schouwburg is beter dan hollandsche; de fransche kerk is fatsoenlijker.

tuin, het zware houten kruis afgewaaid, dat gelukkig door de daklantaarns heen, op het plat van het gebouw is gevallen.

Langs den Hoogen Zeedijk vertoonde de oude Plantage, slechts eene watermassa. Ook daar zijn eenige boomen door het geweld van wind en water tegen den grond geworpen. Een derzelve kwam op eene zandschuit neder, die daardoor zwaar beschadigd werd. Het behoeft nauwelijks gezegd te worden, dat al de buitendijks gelegen huizen en hoeven groote schade geleden hebben; alle pallissaden waren omgeworpen en zag men langs den dijk geheele hoopen wrakhout liggen dat aangedreven en opgevischt was. De dijk zelf was, ofschoon oogenschijnlijk in goeden staat, op sommige plaatsen beschadigd; nabij het IJsselmondsche veer was men voor meer belangrijke schade bevreesd en waren bereids kistingen op den dijk aangebragt.

Aan de overzijde der rivier heeft eene doorbraak plaats gehad, in eene buitendijk, tusschen het Kattendrechtsche Veer en de Sleephelling. De bewoners van een zich daar bevindend huisje, *J. J. van Ree* en zijne vrouw, verkeerden in levensgevaar en staken een noodsein uit. Dit werd van hier gezien, en begaven zich dien ten gevolge *P. Lieth*, rijksambtenaar, *A. S. Visser*, agent bij den waterschout, benevens *K. Mastenbroek*, *C. Moreel* en *C. den Outer*, in eene boot derwaarts, en hadden het geluk om hunne pogingen, niettegenstaande het stormachtige weder, bekroond te zien, en voormelden *van Ree* en diens vrouw, benevens een gedeelte hunner goederen en have behouden aan den watersnood te onttrekken en hier aan te brengen. Verkleumd en doornat als zij waren, werden zij in de zoutkeet van den heer *A. A. Nieuwkamp* opgenomen, en daar al spoedig door den meesterknecht en baas edelmoedig verkwikt en voor het oogenblik verzorgd.

Een schip, dat tijdens den storm van beneden kwam opvaren, had een noodsein geheschen, vermits het beide ankers had verloren. Het is echter zonder aanmerkelijke schade in de haven binnengekomen.

Ziedaar een kort overzicht voor zoo ver Rotterdam betreft. Wij zullen thans hier laten volgen den verkorten inhoud der berigten die van elders gezonden werden.

Te Delftshaven zijn de dam en kleine draaibrug weggespoeld en van eenige huizen de schoorsteenen afgewaaid en de daken beschadigd. Eene vrouw, welke zich naar eenen koepel, gelegen in een der tuinen buiten de stad, had begeven, ten einde aldaar een en ander te bergen, werd zoo spoedig door het water overvallen, dat er aan geen afkomen meer te denken was. Drie mannen beproefden met eene boot haar af te halen, doch door den hevigen golfslag liep de boot vol water en moesten zij zich in de boomen redden. Nu werd er eene tweede boot aangebragt en andermaal beproefden twee wakkere gezellen, met name *P. Noordijk* en *G. Goude* de vrouw en de drie in de boomen gevlogte mannen, te redden, en dezen mogt het gelukken, na inspanning van krachten, allen behouden op het drooge te brengen. Eenige oogenblikken later is de geheele koepel, waarin de geredde vrouw eenen geruimen tijd in angstige verwachting had doorgebracht, eene prooi der golven geworden. — Overigens is de schade door het water veroorzaakt, aldaar belangrijk.

Te Schiedam steeg het water 2 duimen hooger dan het merkteeken van den geduchten vloed van 1775. De Ooster- en Westerhoofden waren als in eene zee herschapen. Van de scheepstimmerwerf *de Nijverheid* waren, even als van andere kooplieden, vele houtwaren vermist. Onderscheiden boomen werden ontworteld, van sommige molens de hekken gewaaid en van enkele huizen de schoorsteenen afgerukt. De communicatie naar elders, was geheel gestremd.

Onder Oostvoorne, werd nabij Zeeburg (Brielle), op het strand geworpen het kofschip *Regina Elisabeth*, hetwelk ongeladen in den mond der Maas voor anker lag. Door het hoog opgestuwde water was Brielle gedeeltelijk overstroomd.

De Noord-Nieuwlands-polder nabij Maassluis werd overstroomd, waardoor dezelve met het kapitale buiten en de bouwmanwoning, bewoond door den bouwman *P. van Santen*, benevens vijf kapitale barmen met hooi en koren, geheel onder water gezet werd, het huis tot aan den zolder.

Te 's Gravenhage zijn vele daken en schoorsteenen af en omgewaaid en vele, waaronder zeer zware, boomen ontworteld. Zoo zijn er op het Plein 10 à 12 boomen uit den grond gerukt, hetgeen ook in het Voorhout met verscheidene het geval geweest is. In het Bosch zijn evenzeer vele boomen omgewaaid. Vooral aan de zeezijde was de kracht van den storm geducht. Eenige pincken hebben, op strand staande veel geleden. De visschersboot van den heer *Maas* schijnt geheel weg. Elf groote en zeventien kleine badkoetsen van het stedelijk badhuis zijn verbrijzeld; het controleur-huisje, de beide tentkoetsen en de paardenstal, zijn op het strand weggedreven. Aan den Hoek van Hollane, gemeente 's Gravezande, is gestrand het Zweedsche galjoetschip, genaamd *Augustus*, kapitein *Oostergrün* bestemd naar Londen. Door de holle zee en het gevaar der steenen hoofden, is het niet dan na de grootste krachtsinspanning, aan de bemanning der Zuid-Hollandsche reddingboot gelukt de equipage, bestaande in den kapitein, den stuurman, 2 matrozen en een Engelschen loods, te redden.

Te Gonda is rondom de stad veel schade aan gebouwen en wegen toegebracht. De rivier bereikte eene hoogte, zooals in jaren niet plaats gehad heeft. Men is dan ook genoodzaakt geweest, langs de stad door schutplanken het water te keeren.

Onder de gemeente Gouderak ontstond in den IJsseldijk een gat, dat men gelukkig nog bij tijds heeft kunnen stoppen en zoodoende eene geheele overstrooming der Krimpenerwaard voorkomen heeft.

Op de steenplaatsen langs den IJssel zijn zelfs fabriekanten die alleen voor meer dan f 1000 schade hebben.

Onder IJsselmonde is een poldertje onder water gelopen, alsmede de polder Mathenisse bij Schiedam.

De zalmvisscherij Ons Genoegen, onder de gemeente Lindt, nabij Dordrecht, zijn al de visscherswoningen aldaar eene prooi der golven geworden. De bewoners dier woningen, bestaande uit vijf huisgezinnen met man, vrouw en kinderen, benevens eene oude moeder, zijn daardoor van alles beroofd; al hunne have en bezittingen zijn door den vloed verslonden, zoodat zij niet dan met veel gevaar hun leven hebben kunnen redden.

Te Goudswaard-Koerndijk zijn drie polders ondergelopen.

Te Haarlem is veel schade aan boomen en gebouwen

veroorzaakt, en een klein huis in de Achterstraat ingestort, waarvan enkele bewoners, gelukkig niet zwaar gekwetst werden.

Te Amsterdam werden 53 boomen, 11 schoorsteenen, eene wafelkraam, een achtergevel van een huis in de Anjelierstraat en de windwijzer van den toren der Eilandskerk afgerukt.

Te Nieuwe Diep ontdekte men eene doorbraak aan de Havenkade, waardoor zich de zee op verontrustende wijze een doortogt baande; gelukkig heeft men echter nog in tijds door doelmatige middelen de ernstige gevolgen kunnen afkeeren.

De meeste schepen, die te Nieuwe Diep zijn binnengekomen, hebben belangrijke zeeschade beloopt en het verlies van eenige hunner equipage te betreuren.

In de Eijerlandsche gronden zijn twee schepen gestrand en geheel omver geslagen; ook zijn aldaar twee lijken op strand gevonden en eene menigte suikerkisten en scheepshout aangepoeld; achter de Koog was eene bark gestrand, waarvan men de equipage, die in het want zat, heeft trachten te redden. Verder was aldaar nog gestrand de Deensche schooner *Victoria*, kapt. *Wohbyr*, waarvan de equipage zich in booten had gered.

Tusschen Egmond en Kamperduin zijn gestrand de schepen *Brunswijk*, kapt. *Peil*, met spoorstaven van Cardiff naar Hamburg, waarvan de lading wordt geborgen, en eene Russische bark, kapt. *E.....*, van St. Ubes met zout, welk schip geheel uit elkander is geslagen; de equipage van beide schepen is gered.

Aan de groote spilsluizen te Groningen is het water tot eene zoo aanmerkelijke hoogte gestegen, dat het in de huizen in den omtrek eenige voeten hoog stond. Ook andere gedeelten der stad waren onder water gezet.

Het eiland Schokland werd door de hooge zee geheel overstroomd. Van het weinige vee, aldaar voorhanden, verdrongen hierdoor vijf koeijen.

De schepen in de buitenhaven van Harlingen waren geenszins buiten gevaar; de zeedijk was op eene plaats reeds half doorgebroken; sommige gebouwen zijn daar ingestort en in andere is het zeewater binnengedrongen. Bij de naburige eilanden zijn, volgens ontvangen tijdingen, tien à elf schepen verongelukt; de voorwerpen, die men zag drijven, schenen dit eenigermate te bevestigen.

Te Vollenhoven is aan kaden en dijken aanmerkelijke schade aangerigt. Een aanzienlijk, juist voltooid werk aan deze laatste, werd daardoor weder totaal vernietigd. De schoone Uiterwaarden zijn overstroomd.

De landerijen om de stad Kampen zijn geheel onder water gezet. Er is ook eenig vee verdrongen.

Het Kamper-eiland was geheel onder water. De schade wordt op een ton gouds berekend. De polder van Dronthen en de Maden is volgelopen; een groot gedeelte van Kamperveen is mede onder water. Het water is over den overlaatsvak in Mastenbroek gelopen, doch zal aldaar wegens de uitgestrektheid van den polder slechts de laag gelegene landen onder water zetten.

In Genemuiden was alles geïnundeerd. De schade, daardoor te weeg gebragt, is aanzienlijk. Reeds zeven doode runderen waren daar aangespoeld.

Te Kuinre was een vaartuig voor de haven, na eenigen tijd te hebben geankerd, door een geweldigen rukwind van zijne ankers geslageu; het verloor daarbij het roer, en na eenigen tijd in grooten nood te hebben verkeerdt, over de havenhoofden, die inmiddels onder water geraakte, op den havendijk gedreven. Met de van Kuinre gezondene sloepen zijn de vrouw en vier kinderen afgehaald, terwijl de schipper genaamd *Groeneboer*, van Meppel afkomstig, met zijnen knecht het vaartuig bleven bewaken.

Te Aardenburg en in den omtrek, werd vrij wat schade aan boomen en boomgaarden toegebracht.

De voor eenige weken voltooide dijk, die eenen geheel nieuwen polder op de Ooster-Schelde, nabij Bots, aan het water onttrok, is bij den storm op 26 Sept. op drie plaatsen bezweken waardoor de geheele ontwoekerde oppervlakte op nieuw onder water staat. Men verneemt, dat deze doorbraken aan vier menschen het leven hebben gekost.

Ook in de waterleiding onder de gemeente Ossensisse moet eene doorbraak ontstaan zijn.

Aan den Moerdijk is mede de schade zeer belangrijk.

Te Willmstad was mede veel schade aan bruggen en gebouwen veroorzaakt. Het water rukte in zijne woede eene stevige houten tent mede, die nog kortelings bij de aanlegplaats aldaar was opgebouwd. De Middelburgsche stoomboot kon de worsteling tegen de golven op die hoogte niet volhouden, en was genoodzaakt naar de Kil terug te keeren.

Niet ver van het fort de Hel is eene groote met kaas geladen schuit op het strand geslagen, welke men zeker niet dan met de meeste moeite weder in vlot water zal kunnen brengen. Ook iets hooger op is eene schuit op strand gezet.

Het water in het Oude Maasje (Noord-Brabant) dreef zoodanig op, dat 's morgens ten 8 ure reeds alle kaden overliepen, en alle buitenpolders in de streken van Doeveren, enz., geen enkele uitgezonderd, onder water werden gezet; de gansche vlakte tusschen Doeveren en Baardwijk, alsmede meer benedenwaards tusschen Dronghelen en Kapelle, Dussen en Raamsdonk zijn nagenoeg geheel geïnundeerd. Alle buitentuinen, met derzelver vruchten, die nog binnengehaald moesten worden, staan mede onder water en de communicatie tusschen het benedenland van Heusden en de Langstraat, is ten eenenmale gestremd.

In de omstreken van Oosterhout overstroomden des middags ten 12 ure al de polders; geheele scharen landlieden begaven zich derwaarts om het grazende vee te redden, doch het water had reeds te veel voortgang gemaakt; de koeijen, kalveren en paarden, welke zich achter in de polders bevonden, moesten aan hun lot overgelaten worden. Men trachtte toen het vee met booten te redden, dit mogt aan sommigen gelukken, doch andereu bragten niets dan dood vee op het drooge. 's Avonds ten 7 ure, overstroomde het water op drie plaatsen de haven en de zoo schoone wandelingen, het Slotbosch genaamd.

Men zegt, dat aan den Nieuwendijk, onder de gemeente Made en Drimmelen, honderde stukken verdrongen vee kwamen aandrijven, en vele paarden, welke in de buitenpolders aldaar hadden geweid.

De polders in het Biesbosch en Munnekeland, onder Brakel, zijn alle ondergelopen. Het aantal runderen en paarden, dat in deze polders omkwam, is nog niet met zekerheid op te geven, het wordt evenwel geschat

op niet minder dan veertien honderd stuks. Alleen den dijk nabij de Werkendamsche Kil, lagen 150 verdrongen runderen bij elkander. Het aantal of come menschen is evenmin te bepalen, doch het zal mede niet gering zijn. Gedurig worden er nog opgevischt en in de Grienden en Rietplaten gevond Twee zijn er gevonden, die te Kapelle en een d Sprang te huis behoorden. Wijders is de schade o haver, paardenboonen, vlas enz onberekenbaar; all genaaid was en aan schoven stond, is weggespoel ligt voor een groot gedeelte in de grienden, Er wo grienden aangetroffen, waarvan het houtgewas met k schoven als overweld is. Behalve het verlies van r schenlevens, is de veroorzaakte schade in deze str dus onberekenbaar groot.

De windmeter aan het gebouw van den watersta Nieuwe Diep, teekende eene drukking van 88 Ned. den op de vierkante Ned. el, terwijl er bij den s van 27 December 1852, slechts eene drukking van Ned. p. werd waargenomen; de waterhoogte was el boven Amsterdamsch peil.

— Z. M. de koning vertrakt aanstaande Zaterdag het Loo en zal aldaar, naar men verneemt, omstr drie weken verblijven.

Het blijkt thans, dat Z. M. zich niet naar Maast zal begeven, om de opening van den Aken-Maastri schen spoorweg bij te wonen. Daarentegen zal de ning naar men zegt, in de lente van het volgend j eene reis naar Limburg ondernemen.

— H. M. de koningin wordt tegen den 28sten in de residentie terug verwacht.

— Men verneemt dat 's konings adjutant, de ma van *Heemskerk*, met depêches voor Z. K. H. *Hendrik*, naar Luxemburg vertrokken is. De wordt tegen het einde dezer maand in de reside terug verwacht.

— Naar men verneemt, zal Z. K. H. prins *Fred der Nederlanden* na eenigen tijd te Berlijn vertoe hebben, zich van daar naar Moskou, Warscha ook naar het kamp te Olmutz begeven.

— Den 13den October zal van Harderwijk vertrek om op den 15den daarnaarvolgende, over te gaan boord van het schip *Eliza*, gezagvoerder *W. V. liggende in het Nieuwe Diep, bestemd naar West-Ind Suriname, een detachement sterk 1 sergeant, 2 poraals en 47 soldaten, onder bevel van den lsten der artillerie *E. C. Reinalda*, en den 18den zal gelijks van Harderwijk vertrekken, om op den 20 daaraanvolgende over te gaan aan boord van het *Generaal Baron van Geen*, gezagvoerder *G. Rotz liggende in het Nieuwe Diep, bestemd naar de Indië, een detachement sterk 180 onderofficieren manschappen, onder bevel van den kapitein der a lerie, *J. C. Labaar*, medegeleiders de 2de luiten der infanterie *A. H. Geerders*, 2de luitenant der al lerie, *E. J. W. W. van Dompelen* en de officier gezondheid 3de klasse *B. Scheuders*, beide eer melde officieren van verlof naar Java terugkeerend**

— Wij hebben bereids hiervoren verslag gegeven den storm en waterfloed op 25 en 26 Sept. Se heeft het weder zich door onbestendigheid gekenn Er viel veel regen, terwijl het behaardelijk zo en gnur was, als in andere jaren in de maand Nov ber. Dit heeft aanleiding gegeven, dat schier o de winterhaarden reeds zijn geplaatst.

Den 1sten en 2den October woedde er boven groot gedeelte van ons land een vreeselijk onwe netwelk bij de gure weersgesteldheid een sterk en vre contrast maakte. Aan gene zijde van het IJ is den bliksem een molen in de asch gelegd; ook andere branden heeft hij veroorzaakt, en in de om ken van Haarlem eenige runderen doodgeslagen.

— De prijzen der levensmiddelen blijven ontzagch hoog. Op sommige plaatsen, waar de broodzetting bestaat, zooals b. v. te 's Hage, heeft die zetting maximum bereikt, en zal, bij eene nieuwe verhoov van den broodprij, de spaarkas moeten bijdragen.

— In sommige plaatsen is men er op bedacht, de huren der ambachtslieden te verhoogen; zoo sch men uit Zwolle, dat met het oog op meerdere d lijksche behoeften der arbeidende klasse door de d der levensmiddelen, dit onderwerp in twee vergad gen van werkbazen van 28 en 30 Sept. is behand en besloten is tot eene algemeene verhooving van cents per volle daghuur, ingaande 1 October; da werkbazen te Zwolle zich daarmede hebben vereen en ook aan de werklieden, 'bij de stad in dienst, zelfde verhooving is gegeven. Wijders is nog door raad besloten om de aannemers van nog loopende het openbaar aanbestede werken, die dit verlang naar gelang van hetgeen daaraan nog moet verwo worden, in staat te stellen dezelfde verhooving hunne werklieden, die daaraan arbeiden, te verst ken.

— Te Venlo is het voorstel gedaan om de stedelijke lasting van de boter en het vet af te schaffen; ter door den gemeenteraad van Groningen, insgelijke het belang der mindere klasse, is bepaald, dat de fing van 200 opcenten op den rijksaccijns van de r en de daarmede gelijkstaande eigen belasting op roggemeel, 't welk van elders wordt ingevoerd, zijn geschorst van af den dag, dat Z. M. de ko dit besluit zal hebben bekrachtigd, tot ultimo 1 1854. Door deze opoffering van de stad zullen de vere arbeiders toch iets goedkoper brood kunnen krijgen.

Intusschen hebben duizend werklieden en arbe te Groningen, zich tot Z. M. den koning gewend, een adres, strekkende om in hunnen benarden toe verbetering te erlangen. Zij verzoeken:

1. Dat de uitvoer van de noodwendige levensbe ten, met name van runderen, kalveren, schapen, meren en varkens, en van het daarvan afkom vleesch en spek, geheel verboden of ten minste uitgaande regten onderworpen zullen worden, gep zoo mogelijk, met eene algeheele afschaffing van bestaanden binnenlandschen accijns op het geslag

2. Dat de invoer van de bovenvermelde voorwo van alle regten zal worden ontheven;

3. Dat het stoken van gedistilleerd uit aardapp niet meer worde gedoogd of althans niet langer gedurende 1 of 2 maanden van het dienstjaar;

4. Dat de aardappelen, het aardappelenmeel, aardappelenstroop en alle verdere daaruit vervaard

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaterdag 26 November 1853, No. 94.

arrogaten, aan uitgaande regten zullen worden onderworpen.

Het getal runderen, in Friesland ter zake der ongezichte gedood, bedraagt thans 8588. Te Sneek, waar die ziekte tot nog toe niet was waargenomen, neemt zij thans onderscheidene slagtoffers weg.

Men verneemt, dat concessie is verleend aan de heer *Dronkers* c. s. tot aanlegging van den spoorweg van Vlissingen over Middelburg, Goes, het Sloe, Bergen op Zoom, Roozendaal, Breda, Tilburg, 's Hertogenbosch tot Venlo aan de Maas.

Den 25sten Sept. zijn te Breda de feesten begonnen ter viering van het 25jarig bestaan der Militaire Academie aldaar, geheel overeenkomstig het daarvan medegedeelde programma. De stad was gedurende deze feestdagen fraai met groen versierd en des avonds gellamineerd, terwijl van alle huizen de nationale kleuren wapperden.

Bij deze plegtigheid had de uitreiking plaats van gouden en vijf zilveren medailles, aan dienstboden, die méér dan een halve eeuw bij denzelfden meester of diens opvolgers trouw en eerlijk hadden geëind. Een zevende (gouden) medaille bestemd voor een man van gelijke verdienste, werd aan zijne kinderen uitgereikt, zijnde de vader hen eenige dagen geleden door den dood ontrukkt. De aanspraak tot die kinderen gerigt was treffend.

Het geschenk door de burgerij van Breda aan de academie vereerd, bestaat uit een voetstuk, prachtig met krijgskundige reliëfs versierd, waarop een liggende leeuw van metaal, dragende een schild met het koninklijke wapen en borstbeeld van Neerland eersten koning; krijgspoppeën, enz. Het geheel is ontworpen en vervaardigd door *A. G. Apol* en *A. F. J. Vermeulen*. De leeuw is in de fabriek van eerstgenoemden gegoten.

Den 28sten werd te 's Hertogenbosch de eerste tenoonstelling gehouden door de Noord-Brabandsche Maatschappij ter bevordering van Nijverheid. Aan deze tenoonstelling, die als zeer wel geslaagd kan beschouwd worden, viel een druk bezoek ten deel, en leverde het bewijs op, hoezeer die provincie, zoo zich slechts de gelegenheid aanbiedt, zal bijdragen tot ontwikkeling van nijverheid en volkswelvaart.

Naar wij vernemen is van wege het betrokken ministerie aan de R. K. geestelijken, aartsbisschop van Utrecht en bisschop van Haarlem, portvrijheid verleend voor hunne briefwisseling in kerkelijke aangelegenheden, onder reserve evenwel, dat zij bij deze titels altijd hunne geslachtsnamen voegen.

Een onzer bladen meent stellig te kunnen mededeelen, dat mgr. *Paredis*, bisschop van Roermond, gelijk de overige, onlangs door den H. Stoel benoemde bisschoppen, door het gouvernement erkend zijn bij de titels, waarmede zij in de pauselijke breve worden aangeduid. Men verneemt insgelijks, dat de regering dezer dagen officiele briefwisseling heeft gehouden, met den aartsbisschop en de bisschoppen van Nederland, waarbij zij hunne kwaliteiten zijn erkend.

Een ander blad zegt uit eene goede bron vernomen te hebben, dat de moeilijkheden, gerezen ten aanzien der betaling van de tractementen der Katholieke geestelijken, weldra vereffend zullen zijn, en dat binnen weinige dagen de uitbetaling er van zal geschieden.

Men leest in het *Surinaamsch Weekblad* van 31 Julij:

Met genoegen berigten wij, dat de heer *Kappler*, die in het afgelopen jaar eene reis naar Europa heeft ondernomen met het voorname doel, om een geschikt personeel op te doen tot het aanvangen eener proeve van colonisatie aan de Marowijne, aldaar op den 20sten Julij is aangekomen met het Nederlandsche schip *Albina*, kapitein *Visser*, hetwelk vier dagen later het anker wierp voor zijn etablissement *Albina*, aan de rivier gelegen. Maar reeds vooraf de noodige maatregelen genomen waren ontvingst der kolonisten, zoo waren dezen in de gelegenheid zich alras aan land te vestigen. Met uitzondering van de echtgenoot des heeren *Kappler*, hebben de residenten personen, deels uit Wurtemberg, deels uit den Schwarzwald, zich met hem derwaarts begeven, te weten: 10 mannen, 5 vrouwen en 4 kinderen, waaronder 5 houtwerkers, 3 timmerlieden en houtwerkers, 1 natuurkundige en 1 kruidkundige, zijnde het onderwijs der kinderen en het houden van godsdienst- of eening aan een der laatsten toevertrouwd. Naar wij vernemen, heerscht onder de nieuw aangekomen tot dus verre eene gewenschte gezondheid en goede orde, en wenden de heer *Kappler* en zijne echtgenoot alles aan, wat tot bevordering en in standhouding hiervan bijdragen kan. De *Albina* zou weldra met eene volle lading meubel- en werkhout terugreis naar Nederland aannemen.

ENGELAND.

Lord *Palmerston* heeft bij gelegenheid, dat hem het ereburgerschap van Glasgow en Perth werd aangeboden, redevoeringen gehouden, die niet van belang ontbreekt zijn. Hij zeide, o. a., dat hij steeds gepoogd had alle Engelschen, in welken hoek des aardbols zij zich ook mochten bevinden, die vrijheden en bescherming te verschaffen, die Britannie in staat was hun te verleenen, want men kan er gerust op rekenen, dat Englands magt overal geëerbiedigd werd, en vooral als de zaak, die het voorhand, heilig was. Verder zinspeelde hij redenaar op den slavenhandel. Brazilië, zeide hij, had dien verfoeijelijken handel afgeschaft door de eenerzijds van de Britsche zeemagt. Spanje dreef dien nog, doch hij vertrouwdt, dat Cuba welhaast hermetisch gesloten zal blijven voor den invoer van slaven. Hij gewaagde verder van de verbeteringen, die in Schotland sedert ingevoerd worden, doch maakte daarentegen niet de minste zinspeling op den tegenwoordigen staat der buitenlandsche betrekkingen.

De heer *Gladstone*, kanselier der schatkist, heeft het ereburgerschap van Inverness en Dingwal ontvangen. In beide steden heeft hij bij deze gelegenheid redevoeringen gehouden, die zeer toegejuicht werden.

In eerstgemelde plaats heeft hij eenige zinspelingen gemaakt op de buitenlandsche aangelegenheden, doch zonder in bijzonderheden te treden.

Gij weet — zeide hij onder anderen — dat zich tegenwoordig zaken toedragen, die den vrede van Europa bedreigen. Ik vertrouw, dat gij ten volle overtuigd zijt, dat door Britannie de krachtadigste pogingen worden in het werk gesteld tot behoud van den algemeenen vrede, terwijl het tevens bescherming aan hen biedt, die haar noodig hebben, om zich staande te houden.

Deze woorden vooral werden zeer toegejuicht.

De stad Edinburg heeft ook aan den kanselier der schatkist het ereburgerschap aangeboden. Deze heeft echter den lord-provoost dier stad doen weten, dat hij deze onderscheiding op hoogen prijs stelt, doch in de onmogelijkheid is aldaar te komen, om het diploma in ontvangst te nemen, daar hij tegen het einde der week in de hoofdstad zal terugkeeren en er gedurende eenigen tijd zaken te behandelen heeft.

De familie *Orleans* en gevolg hebben Plymouth verlaten en zich met een extra-trein naar de hoofdstad begeven, van waar zij eenige dagen later naar Brussel is vertrokken.

Uit een verslag, van wege het armbestuur openbaar gemaakt, blijkt, dat de armoede in Engeland in vele districten afneemt. Zoo is b. v. het aantal armen in Lancaster 9364 minder dan in het vorige jaar. In het district Middlesex bedraagt dit 2507 minder, zijnde het aantal armen aldaar op 1 Julij 35447.

Het vredes-congres zal den 12 of 13 dezer eene bijeenkomst houden in Edinburg. Het laat zich aanzien, dat de toevloed van personen bij deze gelegenheid aldaar zoo groot zal zijn, dat velen geene plaats zullen kunnen krijgen. De heer *Cobden* en vele andere aanzienlijke personen uit Britannie zullen hierbij tegenwoordig zijn.

Generaal *Lopez*, de zoon van den president der republiek Paraguay, is alhier aangekomen, ten einde met Engeland en andere Europeesche staten handelsverdragen te sluiten. Zijn vader is eene liberale handelspolitiek toegedaan, en heeft de republiek, die tot dus verre voor alle vreemden nauw afgesloten was, voor alle natiën opengesteld. Generaal *Lopez* heeft zich als veldheer tegen Rusas roemrijk onderscheiden. Hij heeft een talrijk gevolg bij zich en is een man van 28 jaren.

Tusschen Londen en Marokko zal weldra eene geregelde stoombootdienst in werking komen, met aandoening van Gibraltar, Tanger en andere plaatsen. Eene nieuwe stoomboot wordt ten dien einde reeds gebouwd, zullende echter de *Foreruner* den eersten togt doen, en wel den 15den Maart a. s.. Men gelooft, dat het eene winstgevende onderneming zal zijn. Men heeft althans niet noodig geacht, eenige ondersteuning daartoe van de regering te vragen.

Het beroemde clipper-schip *Marco Polo* is van Melbourne in Engeland aangekomen. Dit vaartuig heeft alzo in twaalf maanden min tien dagen, twee reizen naar Australië, heen en terug gedaan. Men houdt dit algemeen voor een der opmerkelijkst korte reizen, welke in de annalen der scheepvaart bekend zijn.

Zoo op het oogenblik ontvangt de Admiraliteit de tijding, dat kapitein *McClure* van het schip *Investigator*, het bestaan van een Noord-Westelijken doortogt ontdekt heeft.

Dit vaartuig is nog niet door het ijs doorgedrongen, maar deszelfs tegenwoordige ligplaats is een punt, dat bereids door schepen, welke van de tegenovergestelde zijde gekomen waren, bereikt is. Deze lang besproken geographische kwestie is dus opgelost. Door deze ontdekking en de waarnemingen van den heer *McClure* is de doodslag aan de hoop van de weduwe en vrienden van den rampspoedigen kapitein *Franklin*, wiens lot nu niet langer twijfelachtig blijft, gegeven.

BELGIE.

De Septemberfeesten zijn dit jaar zeer stil afgelopen, waartoe het ongunstig weder veel heeft bijgedragen.

De prins van Chimay, die namens koning *Leopold* den keizer der Franschen te Rijsel is gaan bezoeken, is aldaar met veel onderscheiding door den vorst bejegend en heeft van hem een eigenhandig schriftelijk antwoord op den eigenhandigen brief van den koning der Belgen ontvangen. De prins is reeds te Brussel teruggekomen en in een bijzonder gehoor bij koning *Leopold* toegelaten, waarna hij ook een bijzonder gehoor bij den hertog van Brabant gehad heeft.

FRANKRIJK

Bij keizerlijk decreet wordt tot den 31sten Julij 1854 geprovoogerd:

- 1°. het decreet van 3 Augustus II., waarbij tijdelijk werd opgeheven het verhoogde regt op den invoer van graan en meel door vreemde schepen, en
- 2°. het decreet van 18 Augustus II., waarbij de voorwaarden bij den invoer van graan, meel en andere levensmiddelen, gewijzigd worden.

Bij een tweede decreet wordt de uitvoer van aardappelen en groenten tot den 31sten Julij 1854 verboden.

RUSLAND.

Volgens eene uit echte bronnen geputte opgave, heeft de goudproductie van geheel Rusland gedurende 1852 te zamen 1422 pud, 10 ff en 62 solotniks bedragen.

In een van goederhand afkomstig schrijven uit Odesa van 13 Sept. leest men het volgende: Onze handel is in verslagenheid door den loop dien het Turksch-Russische geschil neemt, waardoor alles weder onzeker geworden is. Er zijn hier graanhandelaren die aanzienlijke verliezen geleden hebben ten gevolge der moeilijkheid om vervoermiddelen te vinden. Niet alleen zijn de magazijnen gepropt vol, maar eenige kooplieden hebben houten loodsen moeten ontslaan tot berging van koor, hetwelk zij gemeend hadden onverwijld naar Marseille of Livorno te zullen kunnen afzenden. In deze laatste dagen is de prijs der tarwe vrij wat gedaald.

De cholera heerscht te Warschau met groote hevigheid, vooral onder de troepen.

GRIEKENLAND.

Nopens Griekenland valt het volgende te melden: De betrekkingen met Turkyë, welke onlangs op eenen tamelijk gunstigen voet waren gebragt, hebben volgens

berigten van 17 September weder geleden, ter zake dat de Grieksche consul-generaal bij den intogt der Russische troepen in Wallachyë, plegtig den opperbevelhebber drie troepen geluk gewenscht. De Turksche regering heeft daarop het *exequator* van den consul ingetrokken, doch de Grieksche regering heeft het voor haren agent opgenomen en hem niet willen ontslaan, voor dat de zaken tot den oorspronkelijken toestand waren terug gebragt, te weten, voor het *exequator* zou zijn terug gegeven.

De Britsche gezant te Athene moet er vruchteloos op hebben aangedrongen, dat het ontslag onmiddellijk gegeven wierd; de Grieksche regering houdt vol, en ook de Turksche van hare zijde, zoodat deze zaak onbeslist blijft.

Men bereidt zich overigens in Griekenland tot de verkiezingen voor de nieuwe kamer voor, die uiterlijk den 1 November moet zamenkomen.

ZEETIJDINGEN.

Aangekomen.

- Hellevoetsluis* 4 Oct. Jan van Galen, P. H. de Boer, v. Tjilatjap.
- Texel* 23 Sept. Almelo, B. Aufnort, v. Batavia, 27 Sept. Gezina P. Burggraaf, v. Batavia.
- 2 Oct. Catharina Johanna, J. B. Jaski, v. Tjilatjap.
- 3 Walvisch, J. Schut, v. Batavia.
- Vlissingen* 1 Oct. Union, Chapman, v. Batavia.

Zeilklaar.

Hellevoetsluis: Madura, T. Draijer; Joan Melchior Kemper, J. C. Schaaf, beiden v. Batavia, Jacobus Martinus, J. Gagestejn; Samarang, D. L. Immink; Antoinette Maria, J. P. Hueser, allen n. Londen.

Nieuwediep: Anjer, P. Esink, n. Batavia. Aleyone, H. C. Haacke, n. Melbourne. Margaretha Johanna, M. Schou, n. Australië(?). Triton, H. Olie; Prins Hendrik, H. Smit, beiden n. Londen. de Stad Amsterdam A. Stokvliet: Salatiga, J. N. Bezier, beiden n. Liverpool. In reparatie: Arlequin, C. A. Malbrona (bijlegger v. Rotterdam) n. Londen.

Vreemde Havens.

Londen 20 Sept. Generaal van den Bosch, Parlevliet, n. Melbourne. In lad.; Vier Gezusters, Verschuur, naar Port-Philip; vertrok den 30sten v. Deal.

21 Kenau Hasselaar, Lindeman, n. Port-Philip; vertrok den 30sten v. Deal. In lad.: Edouard, de Winter, n. Adelaide. Hendrik Wester, Reinders, n. Hobart-Town. Elisabeth, Bok, n. Melbourne.

22 In lad.: Johanna Cornelia, Agchenbach, n. Melb.

23 Jacob Roggeveen, Vos van Marken, n. Hobart-Town, vertrok den 30sten v. Deal. Jannetje, Lupcke, n. Port-Philip; zeilde den 3den Oct. v. Deal.

24 In lad.: Hellevoetsluis, de Vos n. Melbourne en Geeloug.

26 Macasser, Timmermans, n. Hobart-Town.

29 Euterpe; Kuypers, v. Calcutta. In lad. Beurs van Rotterdam, Veenstra, n. Melbourne.

30 Dorothea, van der Kolk; Juno, Chevalier; Agneta, Crap Hellingman, allen n. Port-Philip. In lad. Hongkong, Keuler, n. Melbourne.

Deal 3 Oct. Zeilklaar: Macasser, Timmermans, Generaal van den Bosch, Parlevliet, beiden n. Melbourne. Dorothea, v. d. Kolk; Agneta, Crap Hellingman; Juno, Chevalier, allen n. Port-Philip.

Portsmouth 28 Sept. Oscar I, Gavin, v. Batavia. vertrok den 29sten n. Hamburg.

Falmouth 3 Oct. Harmonie, Lagus, v. Akyab.

Liverpool 21 Sept. IJstroom, Steenveld, v. Amsterdam, in lad. n. Batavia.

2 Oct. Columbine, Spencer, v. Batavia.

Hartlepool 21 Sept. Catharina, Calander, n. Hongkong.

1 Oct. Beatrix, Verschoor, n. Hongkong.

Duinkerken 20 Sept. Admiral Rousey, Croes, n. Bat.

St. Nazaire 29 Sept. Colbert, Hardy, v. Batavia.

Royan 21 Sept. Amable, Baudry, n. Batavia.

Hamburg 20 Sept. Ferdinand, Groot, v. Batavia.

New-York 19 Sept. Californie, Francis, v. Sumatra.

Boston 18 Sept. Kepler, Ballard, v. Batavia.

San Francisco 2 Aug. Elisabeth en Jacoba, Zeeman, v. Amsterdam.

5 Graaf van Hogendorp, v. Hees v. Hongkong.

8 Palmetto, Manly, v. Batavia.

St. Helena 7 Aug. Richard Tornton, Daley, v. Batavia n. Londen.

9 Zwijger, Muggé, v. Calcutta n. Hull. Verona, Owen v. Akyab n. Amsterdam.

13 Hermes, Snelman, v. Akyab n. Amsterdam.

23 Vixen, Bell, v. Soerabaya n. Amsterdam.

25 Elizabeth, Wennerholm, v. Soerabaya n. Bremen. Allen hebben hunne respectieve reizen vervolgd.

Scheepstijdingen.

De stormen, welke op 26 en 27 Sept. jl. ons geheele land en inzonderheid de kusten geteisterd hebben, deden zich ook met dezelfde kracht over het geheele Noordelijke gedeelte van Europa en het Noord-Oostelijk gedeelte van den Noord-Atlantischen Oceaan gevoelen. Onberekenbaar is de schade, daardoor aan de scheepvaart in het algemeen en aan de kleine vaart in het bijzonder toegebragt. Tot op dit oogenblik vernamen wij nog geene belangrijke ongelukken (uitgezonderd de avarië van de bark *Arlequin* zie hieronder) betrekkelijk onze Oost- en West-Indische vloot; onze kleinere schepen echter hebben veel geleden, en met bezorgdheid zien wij verdere berigten te gemoet.

Het barkschip *Arlequin*, kapt. Malbrona, van Rotterdam naar Londen bestemd, is den 28sten Sept. met onklare pompen, verlies van ankers, kettingen, zeilen, stengen en ra's en met meer zeeschade te Texel binnengeloopt.

Schepen in Lading.

Rotterdam naar Batavia, Nederland, E. Ruiters, naar do. en Samarang, Maria Magdalena, F. H. Popken, naar do. do. Soerabaya, Gouverneur-Generaal Duymaer van Twist, C. E. Hoeksma.

Amsterdam naar Batavia, Walstroom, J. O. Wijnmalen, naar do. en Samarang, Wildeman, S. Berkelback van den Spreckel, naar do. do. en Soerabaya, Castor P. F. Lange, naar do. do. en do. Buitenzorg, K. D. Breuning, naar do. en Soerabaya, Bantam, F. H. Klein, naar Passaroeang, Henr. Geertruida, P. Buys Jr. naar Melbourne en Sydney, Bellatrix, A. P. Sandburg Jr.

Kort Handelsberigt.

Rotterdam, 6 Oct. 1853. Koffij in eene vaste stemming, de omzettingen waren echter niet groot. Goed ord. Java Maatschappij blijft ferm op 30 1/2 c. gehouden goede blanke soorten blijven tot 31 c. te bekomen. De voorraad van Koffij bij de N. H. M. in alle havens bedroeg op 30 Sept. jl. 73,200 bal. zijnde 22,700 bal. minder dan op hetzelfde tijdstip in 1852.

Suiker, de stemming voor dit artikel is over het algemeen iets slauwer sedert den afloop der veiling van de N. H. M. van 19 Sept en zou men beneden de laatste veilingprijsen moeten komen om koopers te vinden. Omzettingen hadden sedert de laatste berichten niet plaats.

Thee, met weinig handel doch bleef in eene vaste positie op dezelfde prijzen gehouden. De door de N. H. M. te houden veiling op 20 October van Java Thee verwacht men eene coulante afloop tot ferme prijzen. De transactien zijn als volgt: Boei 65 à 75 c., Congo 76 à 88 c., Kempoei 70 à 82 c., Souchon 71 à 87 c., Pecco 95 à 275 c., Thunkay 85 à 105 c., Schin en Hysantschin 70 à 95 c., Hysant 90 à 120 c., Ukim 15 à 105 c., Joosjes 180 à 150 c.

Rijst; de kooplust is belangrijk sedert onze laatste berichten vermeerderd, waardoor de prijzen ten gevolge der steeds toenemende vraag voor uitvoer en de geretierdheid der houders eene verbetering hebben ondergaan, welke op f 1,— is aan te nemen. Ordinair à goed blanke Java zou thans f 8,50 à f 9,— bedingen en Java Tafel f 10,— à f 11,—.

Specerijen; de veiling van de N. H. M. op 29 Sept. te Amsterdam gehouden is coulant afgeloopen en heeft de gunstige opinie welke men er van koesterde, bevestigd. Tot de bestaande prijzen vond het geheel grif koopers, grootendeels voor speculatie, althans wat de Notenmuskaat en Foelie betreft. De voorraad van Specerijen bij

de N. H. M. in alle havens bedroeg op 30 Sept. 1853 150 vat. Notenmuskaat, 160 vat. Foelie en op 30 Sept. 1852, 1429 vat. Notenmuskaat, 192 vat. Foelie en 495 vat. Nagelen.

Van Java Tabak werden 530 pak hoofdmerk DMVO aan de markt gebracht welke bij inschrijving tot geheimen prijs verkocht zijn, men gist 52 1/2 à 55 c. per 1/2 N. H. M. Manilla Sigaren prijshoudend met onbeduidende voorraad.

Kamfer in eene goede positie; Japansche vooral is vast en onder 72 c niet te koop, Chinesche wordt tot 67 1/2 c. verlander en zoude weellig tot 65 c. te koop zijn.

Tamarinde tot f 8,— blijven 90 vaten aan de markt, de overige houders zijn hooger gestemd.

Cubeben met vermeerderde vraag, onder 72 1/2 c. niet te koop.

Radix Galanga vast op f 16,— gehouden.

Rhabarber. De voorraad van dit artikel wordt uiterst gering, voor mooie kwaliteit is 225 c. betaald en voor ordinaire 90 à 140 c. naar kwaliteit.

Staranijs nominaal 55 à 57 c.

Cassia Lignea was meer gevraagd, bij kleine partijen werd 76 à 77 c. bedongen. Cassia Lignea Vera is onder 29 à 30 c. niet te koop. Tigablas veel gevraagd en hetgeen te bekomen was, is tot 36 à 38 c. grif genomen, onder 38 à 40 c. is niet te koop.

Gum Damar stil, 46 c. is besteed, waar boven niet te maken is. Gum elasticum. De kooplust is veel be daard, eene partij van 20/m kilo is zeilende tot iets boven f 58 verkocht.

Bindrotting. Er werden verkocht 485 bos pr. Johanna Louisa tot f 10 1/4 en 5000 boss. pr. Jacatra à f 10 1/2.

Banca Tin. Hiervan zijn verkocht 1950 blokken tot f 72,50. Het artikel verkeert echter in eene slauwe stemming.

10 kn. kajoe poetie olie, 391 pic koffij, 29 do. was, 96 buff. hof 45 st. gutha percha. *Busing Schroder en co.*

Van Nederland per ned. schip *Christina Agatha* kapt. O. P. La agt. MacLaine Watson en co.

15 kn. manufact. *Bahre en Kinder.*

10 vs. zilvermunt. 70 bal koffijzakk. 20 pak zeildoek. 909 coll. n nufact. *Factorij.*

42 kn. boeken. *Gouverna-Generaal.*

60 kn. manufact. *Busing Schroder en co.*

25 kn. manufact. 200 vs. boter. *Sanier Suermont en co.*

5 pak woll. dekens. *Paine Stricker en co.*

1 kt. teeken behoest. 3 kn. manufact. 10 vat 10 1/2 pijp bier. *de Weert Ruyl en co.*

2 kn. koopmanschapp. *Metsendorff Wilmans en co.*

6 vs. hagels. *Haager en Schuurman.*

37 kn. 12 bn. en 2 coll. manufact. *E. Moormann en co.*

3 kn. hamm. 4 do. papier. *Order.*

117 manden water. 2 kn. metaal en glaswerk. *Tiedeman en v. Burg.*

Lading van Samarang.

4 bn. dekens 3 kn. schilderijen. 150 vs. boter. 10 kn. manufact. 2 ruijtuigen. 30 kn. wijn. 100 do. bier. 40 coll. provis. en drank. 6 vs. hagel. 10 ka. glazen dakpannen. 6 kn. ijzer en lederwerk. do. divers, 5 coll. provis. 2 kn. meubelen. 3 do. do. kramerijen 4 bn. dekens. 75 coll. manufact. 2 brandkasten. 50 kn. bier. 2 d divers. 100 mand mn. water 35 kn. en 9 coll. manufact. 1 hamm. 30 vn. bier. 2 kn. touwwerk. 1 kt. laken. 6 kn. kram rijen. 50 kn. wijn. 14 vs. boter. 1 kt. fabriek werktuigen. 1 c provis. 100 vs. boter. 3 coll. provis. 1 kt. papier. 45 vn. en bier. 5 coll. aardewerk. 4 kn. manufact. 12 bn. dekens.

Lading voor Soerabaya.

4 kn. caude cologne. 2 do. divers. kinderspeelgoed. 51 kn. manufa 4 do. kramerijen. 345 vs. boter. 4 coll. kramerijen. 6 vs. hag 18 kn. provis. 3 do. divers. 3 coll. zilver en glaswerk. 260 stav eng. ijzer. 111 do. zweedsch do. 12 st. slijpsteen. 1 pak bran spuit. slangen 15 coll. provis. 10150 ps. water leiding buisen. 1 kn. ramen en deuren. 13 do. div. kramerijen. regalen en resta provisien.

Van Nederland via Adelaide per ned. schip *Helena Christina* agt. B. Sanier Suermont en co. 25 vatj. boter. 25 hammen. *Order.*

per 2 Praauwen van de Lamponge

650 boss. rotting. 400 planken. 1 1/4 pic. trassie. *Order.* 30 pic. gomelastiek. 18 do. zw. peper. *Oetj Jie.* 41 7/100 pic. gomelastiek. 18 1/4 do. zw. peper. *Tan Tjauw.*

Van Padang en Bencoeen per ned. ind. stooms. *Macasser* kapt. Schippers agt. B. Kopersmit en co. *Van Padang.*

17 thail stofgoud. *Order*

131 3/100 pic. kassia *John Pryce en co.*

160 do. rotting. *Said Atemisnie.*

2 paarden. *Sech Aijdroes.*

1657 7/100 pic. koffij. 23 3/100 do. kassia. 4 3/100 do. benzoin. 70 do rotting. *de Agenten.*

3 kn. manufact. *Adam en co.*

4 do. do. 1 do. naalden. *Pandel en Stiehaus.*

Van Bankoelen.

16 1/100 pic. notenmuskaat. 1 3/100 do. foelie. 2 1/100 do. was. 1 kt padang sigaren. *Tan Koengoon.*

5 3/100—1 7/100 do. notenmuskaat. 5 3/100—1 3/100 do. foelie. 4 3/100 do gomelastiek. 8 do. damm. 12 do. do. inferieure. *Hunter, Houghton en co.*

53 pic. tabak. 7 1/100 do. was. *Gouw Kianhsian,*

4 1/100 pic. notenmuskaat. 2 1/100 do. foelie. 9 1/4 do. gomelastiek. *Said Hadat.*

19 3/100—10 3/100 pic. notenmuskaat. 10 1/2 do. foelie. 19 1/2 do. gom elastiek. *Hunter Houghton en co.*

17 pic. gomelastiek 11 do. tabak. 21 do. damm. 5 kn. sam sigaren *Abdul Kaoen.*

15 pic. tabak. *Sie Joeseng.*

Van Hamburg per deensch schip *Johannes* kapt. Heldt. agt. Bah

277 kn. glaswerk. 23 do. manufact. 8 do. meubels. 10 vat. spek o vleesch. 5 do. drogerijen. 50 do. verfwaren. 1 kt. speelkaarten. do. schilderijen. 5 do. kramerijen. 1 do. muziek instrumenten. *de Agenten.*

100 kn. wijn. 10 do. koopwaren. 4 do. hoeden en petten. 12 do. pa fumerien. 50 kn. cherrij cordeel. 200 vat. bier. 3 kn. woll. goe deren. 8 do. provi. 7 do. kramerijen. 2 do. wasdoek. 26 do. m nufact. 1 do. haardoek 78 do. kramerijen. *Pandel en Stiehaus.*

5 kn. manufact. 2 do. leder. 20 do. zink. 8 vat spijkers. 2 kn. kram erijen. 5 do. meubelen. *Busing Schroder en co.*

2 kn. manufact. 9 do. spiegels en marmer. 6 kn. boter. 1 do. mu ziek. 50 vat bier. 3 kn. leder. 75 vat spek en vleesch, *Honig en Stevenson.*

4 vat provis. 1 kt. wasdoek. 12 kn. kramerijen. 75 do. kramerij. c provis. 73 vat. bier. 5 coll. divers. *Metsendorff Wilmans en co.*

58 coll. glaswerk. *E. Moormann en co.*

1 kt. kramerijen. 4 do. dranken. *Order.*

1 kt. diversen. *Tiedeman en v. d. Burg.*

2 do. do. *Gezagvoerder*

Van Amboina per ned. in d. bark. *Blora* kapt. Holtz.

2 pic. foelie. 7 1/2 9 3/100 5 7/100 1 7/100 do. noten. 1000 fl. kajoe po tie. olie. 24 do. olie tijten. *Order.*

UITVOER.

Near Soerab. en Bandjermass. per. ned. ind. bark *Said Maskoor* ge Alie bin Mochamat.

20 keld. generer. 1 kt. provis. v. d. *Biesen.*

33 kn. glaswerk. *Metsendorff Wilmans en co.*

9 kn. manufact. 50 keld. generer. 5 kn. sigaren. 41 do. kat. goed ren. 4 do. do. 1 pak monsters. *de Weerd Ruyl en co.*

4 kn. vuurwapen. 50 do. generer. 1 do. glawerk. 2 do. aardewerk 1 do. parapluen. 2 do. kramerijen. 15 kn. kaarsen. 1 do. zijde goed ren. 2 do. kinder wagentj. 2 do. provis. 6 do. glas en pleetwerk 1 kistj. brandewijn. 12 ms. provisien. 2 kn. modewaren. 3 do agromenten. 1 do. dommekracht. 2 do. parfumerien. 3 do. glasw 1 do. broeken goed. 1 do. knoopen. 1 do. wol. 1 do. manufa 1 do. manufact. 1 do. ijzerwerk. 34 do. verf. 69 vaten اسپك *Pandel en Stiehaus.*

102 kn. sard. en glaswerk. 25 vs. boter. 20 do. rolpens. 50 kn wij 5 do. kook. 1 kt. ijzerwerk. 1 do. kaas. 1 do. naaigaren. 2 1/2 pij madera. 1 vat borstels. 1 kt. sadels. 7 vaten hagel. 4 kn. spee kaarten. 5 do. sigaren. 2 do. mostard en olijven. *Melcher.*

25 keld. generer. 10 kn. 8 vs. provis. 93 do. boter. 1 mandj. sa cijs. v. *Ommereen Ruib en co.*

25 corg. gedr. sarongs. *Said Alie.*

Near Padang en Preamun per per ned. ind. schip *Banka* kapt. Mo teiro. agt. W. Anderson Tolson en co. *Voor Preaman.*

230 koj. zout. *Voor Padang.*

70 corg. sarongs. 5 do. soekins. 15 pic. tamarinde, *Sech Habassy.*

80 corg. sarongs, 208 ps. kisten. 2 1/4 corg. meulen, *Sech bin Sa*

33 md. 2 vat aardewerk. 200 kn. zeep. 12 kn. portwijn. 7 do. p visie n. 2 vat inkt. 1 do. koperdraad. 243 ps. wit katoen. 650 d gedr. do. 1200 do. ong. do. 500 do. wit do. 2 kn. kralen. 1 ps. bl. drill. 200 do. shirtings. 350 do. chitsen. 100 do. bl. ma poll. 25 corg. sarongs. 25 do. kain pandjangs. *Agenten.*

15 vat bier. *Tiedeman en v. d. Burg.*

100 ps. madapoll. 100 do. ong. shirtings. 250 do. witte do. 60 rood katoen. 2500 do. goenie zakk. *Morgan Melbourn en co.*

16000 do. stroo zakk. *Pitcairn Syme en co.*

54 ps. meubelen. *D. N. Buys en co.*

200 ps. gev. katoen. 990 do. ong. do. 700 do. wit do. *Adam en*

100 do. calicots. *Haager en Schuurman.*

50 ps. zijde parapluen. *Gouw Kianhsian.*

2 kn. Gouvernements goederen.

Scheepsberigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Naar.
Novemb. 17	Nederlandsch	Catharina Maria	G. L. Gortmans	Rotterdam		Batavia
"	Engelsch	Mary Ray	A. Lister	Hongkong	17 Oct.	Sydney
"	19 Fransch	N. Cezard	A. Le Rozie	Whampoa		Havre de Grace
"	20 Amerikaansch	Shirley	N. J. Snell	Manilla	15 Oct.	New-York
"	Engelsch	Maggie	A. Drewitt	Hongkong	29 "	Louneceston
"	Hamburgsch	Proispsher Adler	C. J. Rungd	Canton	1 Nov.	Callao
"	Engelsch	Sorata	J. E. Philpot	Singapore	5 "	Liverpool
"	21 "	Pet	J. Mc. Arthur	Manilla	13 Oct.	Melbourne
"	22 Nederlandsch	Capella	H. Wegman	Batavia	19 Nov.	Amsterdam
"	Zweedsch	Balder	L. Swensson	Shanghai		London
"	Engelsch	Ganges	R. Deas	Whampoa	5 Nov.	"
"	23 "	Johnwood	W. Crocket	Bombay	6 Oct.	China

Aangekomen Schepen te Batavia.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten.
Novemb. 22	Nederl. Indisch	Almasoor Sario	Mohamat Said	Oornst		D. N. Buys en Co.
"	23 "	stooms. Java	Batten	Singapore	20 Nov.	Maclaine, Watson en co.
"	"	Pasekan	Tan Pik Giok	Pekalongan	17 "	"
"	"	Djoeharie	Mocht. Assiek	Pamauoekan	21 "	Coulster.
"	Nederlandsch	Jacobus	Kok	Cheribon	20 "	Tiedeman en van der Burg.
"	24 Nederl. Indisch	Indramayoe	Tan Tjing Tjoan	"	17 "	"
"	Nederlandsch	Z. M. stooms. Merapi	kapt. luit. t/s. kramp	Soerabaya	"	20
"	Nederl. Indisch	Pasaroeang	Tullbrun	Melbourne	15 Oct.	B. Kopersmit en co.
"	26 Z. M. st. schip	Oornst	"	"	"	"

Vertrokken Schepen van Batavia.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Novemb. 23	Nederlandsch	Twoe Anthony's	Klomp	Soerabaya
"	Nederl. Indisch	Kompoel Maas	Kamaloedin	Banjermassing.
"	24 "	stooms. Padang	Persille	Soerabaya
"	Nederlandsch	Koningin der Nederlanden	Loos	"
"	"	Dankbaarheid	Postma	"
"	Nederl. Indisch	Nawan El Djoesoor	Said Albabesj	"
"	"	Hapheen	Naridien	Samarang.
"	"	Tartar	Sim Pie	Cheribon
"	Nederlandsch	Z. M. stooms. Merapi	kapt. luit. t/s. Kramp	Oornst
"	25 "	Voorwaarts	Van Deift	Nederland.
"	"	St. Michael	Plinzeaga	Wijnkopersbaai
"	"	Catharina	Lamers	Tjilatjap
"	Nederl. Indisch	stooms. Java	Batten	Soerabaya
"	26 Nederlandsch	China	Appel	"
"	Nederl. Indisch	Djelanie	Said Alie	Palembang.
"	"	Oeij Sinjo	Kwee Samiang	Cheribon
"	"	Faidha Rachman	Beltagio	Indramayoe
"	Nederlandsch	Z. M. stooms. Batavia	kapt. luit. t/s. van der Moore	Singapore

In lading liggende Schepen te Batavia.

Flag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	Stad Nymegen	Mellink	Samarang	Tiedeman en van der Burg.
"	Aldebaran	Meyboom	"	"
"	Rotterdam	Vis	Soerabaya	Reynst en Vinju
"	Cortgene	Scott	"	"
"	Menado	Schaap	"	"
"	Mentor	Zeylstra	"	E. Moormann & co.
"	Jeanette *	Visser	Rotterdam	B. Kopersmit en co.
"	Catharina Maria	Gortmans	"	"
"	Pasaroeang	Tullbrun	"	"
"	Maasstroom	Heymans	Soerabaya	B. Sanier, Suermont en co.
"	Helena Christina	Bell	"	"
"	Australie	Tango	"	van Ommereen, Ruib en co.
"	Julie Claire	H. de Wijn	Pecalongan	"
"	Henriette Klassina *	Hagen	"	de Weerd, Ruyl en co.
"	Ahlasserdam	Post	"	Maclaine, Watson en co.
"	Christina Agatha	Lop	"	"
"	Derkuna Titia	van Zijp	"	Kreglinger Dummler en co.
"	Nijverheid *	Mooi	Soerabaya en Samarang	Paine Stricker en co.
Nederl. Indisch	Nagalaunt	Winter	Samarang	John Pryce en co.
"	stooms. Banda	Schmidt	"	B. Kopersmit en co.
"	stooms. Macassar	Schippers	Samarang	"
"	Almasoor Sario	Mocht Said	"	D. N. Buys en co.
"	Salma	Said Albabesj	"	"
"	Jadoel Wadoet	Said Asegaf	"	Coulster
"	Alnoer	Sech Baharmoes	Samarang	"
"	Djoeharie	Mocht. Assiek	"	"
"	Indramayoe	Tan Tjing Tjoan	Palembang	"
"	Passekan	Tan Pik Giok	"	"
"	Blora	Holtz	Indramayoe	"
"	Walvisch	Said Alhadiet	"	"
"	Tjay Goan	Sech Aulagie	"	"
Engelsch	Derwent	Sardine	Samarang	Hunter, Houghton & Co.
"	Allendale	Dewson	Sydney	"
"	Rowellan	Botton	London	Maclaine, Watson en co.
Amerikaansch	Lowell	Mescon	Samarang	Paine, Stricker en co.
Zweedsch	Maria Charlotte	Schmidt	"	Metsendorff, Wilmans en co.
"	Cecilia	Hjarne	"	Pitcairn, Syme en co.
Belgisch	Julie			